

Särskilt utlåtande Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun

Inklusive särskild sammanställning enligt
miljöbalken

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
Läsanvisning	4
Hur har granskningen genomförts?	4
Marknadsföring	4
Dialogaktiviteter	5
Hur och var lämnades synpunkter?	5
FÖRÄNDRINGAR AV PLANFÖRSLAGET EFTER GRANSKNING	6
Utvecklingsinriktning	6
Mark- och vattenanvändning	6
Riksintressen	6
Andra allmänna intressen	7
Genomförande	7
Redaktionella ändringar	7
INKOMNA YTTRANDE OCH KOMMUNENS BEMÖTANDE	8
Länsstyrelsen Stockholms län	8
Övriga statliga aktörer	11
Energimyndigheten.....	11
Försvarsmakten	11
Lantmäteriet.....	12
Luftfartsverket	12
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	13
Post- och telestyrelsen	13
Sjöfartsverket.....	14
Skogsstyrelsen	16
Statens geotekniska institut (SGI)	16
Svenska kraftnät.....	16
Swedavia AB	17
Tillväxtverket.....	17
Trafikverket.....	17
Vattenfall Eldistribution AB	21
Regionala aktörer	22
Länsstyrelsen Uppsala län	22
Region Stockholm	22
Grannkommuner	25
Knivsta kommun	25
Uppsala kommun.....	26

Vallentuna kommun.....	26
Vaxholms stad.....	26
Östhammars kommun.....	27
Österåkers kommun.....	27
Kommunala instanser och politiska partier.....	27
Bygg- och miljönämnden.....	27
Centerpartiet Norrtälje.....	29
Kommunala pensionärsrådet samt rådet för funktionshinder.....	31
Kultur- och fritidsnämnden.....	32
Socialnämnden Norrtälje kommun.....	32
Vänsterpartiet.....	33
Föreningar, organisationer och företag.....	35
Björkö Landsbygdsutveckling (BLU).....	35
Framtid Edsbro och Edsbrobygdens föreningsråd.....	36
Holmen AB.....	37
Ilmatar Solar AB.....	38
Naturskyddsföreningen Roslagen (RNF).....	38
Roslagens ornitologiska förening.....	42
Privatpersoner.....	45
Bostäder och bebyggelseutveckling.....	48
Trafik på land och hav.....	51
Parker, torg och allmänna platser.....	55
Kollektivtrafik.....	57
Kulturmiljö och landskapsbild.....	59
Vatten och avlopp.....	61
Natur och friluftsliv.....	62
Samhällsservice.....	64
Näringsliv och turism.....	65
Övrigt.....	67
SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING ENLIGT MILJÖBALKEN.....	68
Hur miljöaspekterna har integrerats i planen.....	68
Hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter ...	69
Tidigt skede – innan samråd.....	70
Samrådsskedet.....	70
Granskningsskedet.....	71
Skälen för att planen har antagits i stället för de alternativ som övervägts.....	73
Nollalternativet.....	73
Avfärdade alternativ.....	73
Åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.....	74

Inledning

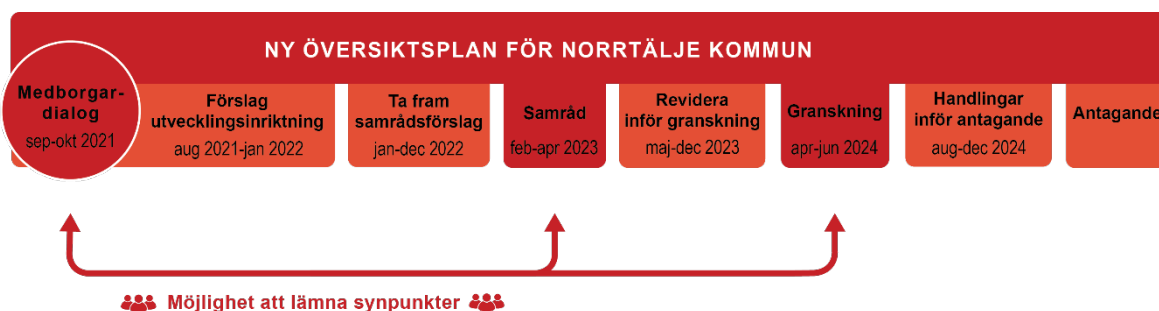
Att ta fram en översiktsplan är en tidskrävande process som ofta pågår under minst ett par år. Processen för översiktsplanen regleras i plan- och bygglagen (2010:900) vilket innebär att vissa krav behöver uppfyllas vid framtagande eller ändring av en översiktsplan. Förslaget ska samrådas med myndigheter, kommuner och andra som berörs. Efter samrådet bearbetas förslaget och kommunen ska låta förslaget granskas innan det slutligen antas av kommunfullmäktige.

Enligt 3 kap. 12§ plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunen låta planförslaget granskas under minst två månader. Under den tiden ska kommunen hålla förslaget tillgängligt för granskning samt se till att samrådsredogörelsen och det förslag som samrådet har avsett finns tillgängliga. Enligt plan- och bygglagen ska kommunen inför granskningen även kungöra att planförslaget finns tillgängligt för granskning. Under granskningen ska Länsstyrelsen avge sitt granskningsutlåtande.

Granskningstiden för Översiktsplan 2050 pågick mellan den 17 april och den 17 juni 2024. Under den tiden har myndigheter, privatpersoner, föreningar, företag med flera kunnat lämna synpunkter på översiktsplaneförslagets innehåll. Synpunkter har även kunnat lämnas under den tidiga medborgardialogen samt under samrådet, se Figur 1. Parallellt med granskningen för den kommunomfattande översiktsplanen, Översiktsplan 2050, genomfördes även granskning för fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Efter att granskningstiden är avslutad sammanställs samtliga synpunkter i ett särskilt utlåtande. I det särskilda utlåtandet bemöter kommunen synpunkterna och redovisar om översiktsplanen revideras med anledning av synpunkterna eller ej.

I samband med att en plan som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning antas ska även de ställningstaganden som gjorts i miljöbedömningen redovisas och motiveras i en särskild sammanställning enligt 6 kap. 16 § miljöbalken.

Figur 1. Processen för arbetet med Översiktsplan 2050

Läsanvisning

I detta särskilda utlåtande redovisas och förklaras inledningsvis hur kommunen har genomfört granskning av förslaget till ny översiktsplan, Översiktsplan 2050. De yttranden som inkommit under granskningen har sammanfattats och redovisas tillsammans med kommunens bemötanden. Yttranden från *Länsstyrelsen Stockholms län, Övriga statliga aktörer, Regionala aktörer, Grannkommuner, Kommunala instanser och politiska partier* samt *Föreningar, organisationer och företag* redovisas och bemöts var för sig. Synpunkter från privatpersoner redovisas och bemöts samlat i en tematisk indelning i avsnittet *Privatpersoner*.

Detta särskilda utlåtande inkluderar även en särskild sammanställning enligt 6 kap. 16 § miljöbalken, vilken redovisas i det avslutande avsnittet *Särskild sammanställning enligt miljöbalken*. I det avsnittet beskrivs det hur den strategiska miljöbedömningen har genomförts och hur miljöaspekter och hållbarhet har integrerats i planarbetet.

Hur har granskningen genomförts?

Granskningen pågick under drygt åtta veckor mellan den 17 april och den 17 juni 2024. Det har funnits möjlighet att inkomma med synpunkter på planförslaget via olika kanaler och i flera olika former för att nå en så bred målgrupp som möjligt. Missiv om granskningen har skickats ut till cirka 100 myndigheter, kommuner, företag och föreningar.

Granskningshandlingarna har funnits tillgängliga under hela granskningsperioden i digitalt format på Norrtälje kommuns hemsida. Översiktsplanen, med tillhörande hållbarhetsbedömning, har funnits tillgänglig dels i pdf-format för nedladdning, dels på kommunens digitala översiktsplaneplattform. Den digitala översiktsplanen är webbsidesbaserad med tematiskt och geografiskt kategoriserade texter samt en interaktiv plankarta som visar föreslagen utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändning, samt hänsynskartor med riksintressen och andra allmänna intressen som har bedömts ha en väsentlig betydelse för mark- och vattenanvändning och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Tillsammans med granskningshandlingarna, på Norrtälje kommuns hemsida, har även samrådsförslaget av översiktsplanen, hållbarhetsbedömningen över samrådsförslaget samt samrådsredogörelsen funnits tillgängliga under hela granskningsperioden.

Marknadsföring

För att få ett så brett och stort deltagande som möjligt har Norrtälje kommun annonserat och marknadsfört granskningen av Översiktsplan 2050 i flera olika kanaler.

- Kungörelse i Norrtälje Tidning samt på kommunens anslagstavla
- Annonsering i Norrtälje Tidning samt digital marknadsföring på Norrtälje Tidnings webbplats

- Affischering på anslagstavlor runtom i kommunen
- Geografiskt riktade annonser på Facebook och Instagram
- Inlägg på Norrtälje kommuns sociala mediekanalet på Facebook, Instagram och LinkedIn
- Marknadsföring och information på Norrtälje kommuns hemsida på sidorna *Senaste nytt* samt på huvudsidan för *Översiktsplan 2050*

Dialogaktiviteter

Kommunen genomförde en turné med syfte att informera om planförslaget samt besvara frågor från allmänheten. Turnén bestod av granskningsmöten i öppet hus-form och hölls på fem olika platser i kommunen; Bergshamra (bygdegården), Norrtälje stad (Sportcentrum), Rimbo (Kontaktcenter), Älmsta (matsalen Elmstaskolan) och Hallstavik (Folkets hus). Såväl tjänstepersoner som politiker representerade kommunen under turnén. Vid dessa granskningsmöten närvarade omkring 20-25 personer per tillfälle, sammanlagt drygt 100 personer. Granskningsmötena besöktes främst av äldre personer. Utöver de allmänna dialogtillfällena genomfördes ett antal riktade dialoger med föreningar/organisationer samt på Rodengymnasiet. Genom de riktade dialogerna nådde kommunen ut till fler ålders- och intressegrupper som komplement till granskningsmötena under turnén.

Hur och var lämnades synpunkter?

Under granskningstiden fanns det möjlighet att lämna synpunkter via det digitala formatet av översiktsplanen där det gick att markera sin synpunkt på karta, samt via en webbenkät, i sociala medier och via e-post. Totalt inkom 101 yttranden, varav 35 yttranden var från statliga och regionala myndigheter, grannkommuner, kommunala instanser, föreningar, organisationer och företag. Dessa yttranden inkom via e-post. Från privatpersoner inkom 66 yttranden, merparten via den digitala kartan men även via sociala medier samt ett par via webbenkäten och e-post.

I plankartan på Norrtälje kommuns hemsida kunde både platsspecifika synpunkter och synpunkter om olika teman, exempelvis trafik, bostäder, natur- och friluftsliv med mera lämnas. Under granskningen lämnades 32 yttranden i den digitala kartan avseende Översiktsplan 2050. Synpunkter som lämnades i den digitala kartan var anonyma och det fanns ingen begräsning i hur många synpunkter en person fick lämna. Detta innebär att samma person kan ha lämnat flera synpunkter. Vidare kan ett yttrande från en privatperson innehålla ett flertal synpunkter, om flera frågor lyfts i samma yttrande.

20 yttranden lämnades i kommentarsfälten på kommunens inlägg på sociala medier gällande översiktsplanen. Dessa synpunkter har betraktats som formella yttranden över översiktsplanen. Fem yttranden lämnades via webbenkäten och 9 yttranden från privatpersoner lämnades via e-post.

Samtliga yttranden från granskningen finns tillgängliga hos Norrtälje kommun och kan lämnas ut på begäran.

Förändringar av planförslaget efter granskning

Efter att granskningstiden har avslutats har samtliga synpunkter från myndigheter, privatpersoner, föreningar, företag och andra som berörs sammanfattats och beaktats. En del revideringar har gjorts i översiktsplanen sedan granskningen. Nedan redovisas ändringarna.

Utvecklingsinriktning

- Översiktsplanen har kompletterats så att Knivsta nämns i utvecklingsinriktningen.
- Utvecklingsinriktningskartan har förtydligats något avseende färger och kontraster.

Mark- och vattenanvändning

- Trafikverkets planerade sträckning för väg 77 har markerats som riksintresse, då kommunen sedan granskningen inleddes har beslutat att godta Trafikverkets föreslagna korridor och anser att vägen bör vara av riksintresse.
- Översiktsplanens beskrivningar av framtida väg- och järnvägsreservat, för väg 77, väg 280, Roslagsbanan samt väg 283, har förtydligats i både text och karta avseende vad de innebär och hur de ska tolkas. Vägreservatet för väg 280 har korrigerats då det i granskningsförslaget felaktigt illustrerades i form av en smal linje i stället för den utbredning som redovisas i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo.
- Viktiga bytespunkter, i Älmsta, Campus Roslagen, Norrtälje C, Rimbo och Hallstavik, har lagts till i markanvändningskartan.
- Ställningstagandet om park och småbåtshamn vid Skeboåparkens mynning har förtydligats så att det framgår att det behöver utredas hur muddring kan genomföras utan att påverka vattenintaget och brukets verksamhet negativt.
- Ställningstagandet om utbyggnadsområdet i Gräddö har korrigerats så att rätt antal bostäder som planeras anges, 100-150 stycken.
- Markanvändningskartan har korrigerats i Grisslehamn så att pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse överensstämmer med gällande detaljplan.

Riksintressen

- Översiktsplanen har kompletterats med en beskrivning av påverkansområdet för lågfartsflyget vid Arlanda flygplats, med ställningstagande för riksintresse påverkansområde övrigt samt för påverkansområde för väderradar.
- Beskrivningen av riksintresset för kulturmiljö i Herräng har förtydligats så att det framgår att riksintresset syftar till att värna gruvmiljön med tillhörande brukssamhälle och att bebyggelse längs Gökslingan inte utgör riksintresse.

- Översiktsplanen har kompletterats med att transmissionsnätet för el (stamnätet) och transformatorstationer har blivit av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen.
- Kartor över riksintressen har kompletterats och förtydligats i pdf-versionen så att de är samstämmiga med motsvarande kartsikt i det digitala formatet.

Andra allmänna intressen

- Översiktsplanen har reviderats avseende skyddsavstånd till flygplatser, vilka höjder som gäller för att samråd med Luftfartsverket ska ske samt vilket avstånd som gäller för samråd med Svenska Kraftnät.
- Översiktsplanens riktlinje om anpassning till ett förändrat klimat har förtydligats avseende risker för skred och erosion.
- Avsnittet om kommunens koldioxidbudget har förtydligats avseende tidsperspektiv och vägen till netto-noll-utsläpp.
- Översiktsplanen har kompletterats med information om att Kapellskärs hamn och helikopterflygplatsen vid Norrtälje sjukhus utgör farliga verksamheter.
- Översiktsplanen har förtydligats avseende oönskad genomfartstrafik på mindre vägar och kommunens syn på lokal trafik.
- Översiktsplanen nyanseras avseende utbyggnadsområde vid Svanberga så att det fokuserar på behovet att överbrygga den barriär som väg 76 utgör i stället för att ange att det måste anläggas en planskild gång- och cykelpassage.
- Översiktsplanen har förtydligats avseende jordbruksmark utifrån kommunens jordbruksmarksstrategi. Hänsynssiktet som visar jordbruksblock har bytts ut mot ett mer komplett kartsikt från jordbruksmarksstrategin. Det har lagts till i texten att lokaliseringsutredning kan krävas vid placering av solceller på jordbruksmark.
- Översiktsplanens riktlinje om att undvika att exploatera mark som klassas som kategori 1 och 2 enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar har kompletterats med att även en kantzon till sådana områden ska skyddas.

Genomförande

- Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering har reviderats utifrån vilka underlag kommunen avser ta fram på kort och på lite längre sikt.

Redaktionella ändringar

- Översiktsplanen har reviderats genom ett flertal mindre redaktionella ändringar, bland annat har begrepp för vatten och avlopp samt digital kommunikation förtydligats.
- Felaktigheter har rättats till och faktauppgifter har uppdaterats vid ny information.
- Ett par hänsynskartor har uppdaterats, förtydligats och flyttats om i strukturen i den digitala kartan.

Inkomna yttranden och kommunens bemötanden

Länsstyrelsen Stockholms län

Länsstyrelsens granskningsyttrande har sammanfattats något i detta särskilda utlåtande. Granskningsyttrandet redovisas i sin helhet tillsammans med översiktsplanen på översiktsplanens digitala plattform på kommunens hemsida, norrtalje.se. De synpunkter som berör Länsstyrelsens prövningsgrunder och där kommunens och Länsstyrelsens syn skiljer sig tydliggörs i översiktsplanen.

Riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB

Trafikverket har beslutat att väg 77 inte ska vara av riksintresse. Kommunen behöver därför revidera kartorna på sidorna 128 och 180 så att de stämmer överens med Trafikverkets beslut. I kartorna behöver det även framgå att Hargshamnsbanan är av riksintresse. Vidare behöver översiktsplanen innehålla en beskrivning av påverkansområdet för lågfartsflyget vid Arlanda flygplats, eftersom området är en del av riksintresseanspråket. Inom detta ska inga nya tätorter bildas för att tillgodose riksintresset.

Kommunens bemötande

Kartor över riksintressen för kommunikationer kompletteras och förtydligas i pdf-versionen så att de är samstämmiga med motsvarande kartsnitt i det digitala formatet.

Kommunen anser att riksväg 77 bör fortsätta vara av riksintresse då den är en viktig transportled för godstransporter till och från Kapellskär och då den binder samman europavägarna E18 och E4. Befintlig sträckning bör kvarstå som riksintresse till dess att ny väg har byggts ut söder om Rimbo. Alternativa korridorer för ny sträckning bör också vara av riksintresse till dess att vägplanen har beslutats. Länsstyrelsen och kommunen har alltså olika syn i denna fråga, vilket tydliggörs i översiktsplanen.

Översiktsplanen revideras så att även Trafikverkets planerade sträckning markeras som riksintresse, då kommunen sedan granskningen inleddes har beslutat att godta Trafikverkets föreslagna korridor. Kommunen befarar att en stor andel av trafiken på väg 77 kommer att fortsätta gå genom Rimbo samhälle även efter att den nya sträckningen har byggts ut. Det behövs därför trafikflödesanalyser som visar trafikmängder på olika sträckor. Det behövs även ändrad utformning av trafikmiljön i Rimbo för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation här.

Översiktsplanen kompletteras med en beskrivning av påverkansområdet för lågfartsflyget vid Arlanda flygplats så att det framgår att inga nya tätorter får bildas här.

Riksintressen för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB

Länsstyrelsen kan utifrån befintligt underlag inte bedöma konsekvenserna av planförslagets påverkan på riksintressen för kulturmiljövården och därav inte utesluta att föreslagen bebyggelse medför risk för påtaglig skada på riksintresset.

Kommunen behöver beakta att även om föreslagna utbyggnadsområden inte ligger inom riksintresse för kulturmiljövården så kan åtgärder intill riksintresset ge påverkan på detsamma. Edsbro är ett exempel på ett riksintresse som skulle kunna påverkas av tillkommande bebyggelse i dess närhet. På Arholma anser kommunen att riksintresset är tillgodosett och föreslår ändrad användning för bostadsbebyggelse inom ett par områden. Länsstyrelsen saknar dock en motivering till kommunens bedömning och kan därför inte utesluta risk för påtaglig skada. Planförslaget innehåller en del generella riktlinjer gällande hänsyn och behov av underlag för att påverkan ska begränsas. Planen saknar en tydlig redovisning och motivering på vilka grunder kommunen tagit ställning till att föreslagen ändrad markanvändning inte medför skada på riksintressets uttryck eller hur de ska värnas vid efterföljande plan – och lovärenden.

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma att syftet med utökningen av riksintresset Herräng inte endast syftar till skydd av gruvhålen utan även att värna om gruvmiljön med tillhörande brukssamhälle där gruvhålen och den byggda miljön bildar en helhet.

Kommunens bemötande

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning för efterföljande beslut utan risk för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljö. Länsstyrelsen och kommunen har alltså olika syn i denna fråga, vilket tydliggörs i översiktsplanen.

Översiktsplanen förtydligas avseende riksintresset för Herräng så att det framgår att riksintresset syftar till att värna gruvmiljön med tillhörande brukssamhälle. Kommunen har fått information från Riksantikvarieämbetet (hösten 2024) om att gruvhål nordost om Gökslingan samt äldre bebyggelse kring Ekebo vid Herrängsvägen sydväst om Gökslingan utgör riksintresse. Gökslingans bebyggelse är däremot inte av riksintresse vilket förtydligas i översiktsplanen.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Kommunen behöver komplettera översiktsplanen med ställningstagande för riksintresse *Påverkansområde övrigt* samt för *Påverkansområde för väderradar*. Se även Försvarmaktens yttrande.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras med ställningstagande för riksintresse påverkansområde övrigt samt påverkansområde för väderradar.

Riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap.1-2 samt 4 §§ MB

Länsstyrelsen kan inte utesluta påtaglig skada på riksintresset utifrån granskningsförslaget. Länsstyrelsen vidhåller vad som tidigare påtalats i Länsstyrelsens samrådsyttrande den 14 juni 2023 gällande avsaknad av beskrivning av de natur- och kulturvärden som kustområdet karaktäriseras av. För att översiktsplanen ska kunna utgöra vägledning vid förslag om tillkommande bebyggelse behöver kommunen även ange vilka åtgärder som kan komma att påverka riksintresseområdets uttryck och värden.

Kommunens bemötande

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning för efterföljande beslut utan risk för påtaglig skada på riksintresse för kust och skärgård. Länsstyrelsen och kommunen har alltså olika syn i denna fråga, vilket tydliggörs i översiktsplanen.

Hälsa eller säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion

Farlig verksamhet och Sevesoanläggningar

Länsstyrelsen framförde i samrådet att det inom kommunen finns Sevesoanläggningar och så kallade farliga verksamheter enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO. Information om Sevesoanläggningarna har lagts till i översiktsplanen men information om övriga farliga verksamheter inom kommunen, Kapellskärs hamn och helikopterflygplatsen på Norrtälje sjukhus, saknas. Länsstyrelsen anser att de farliga verksamheterna ska framgå av översiktsplanen, för att ge förutsättningar för kommunen att hantera de risker som verksamheterna innebär i efterföljande planering.

Klimatrelaterade risker

Länsstyrelsen framförde i samrådet att översiktsplanen, i enlighet med 3 kap. 5 § p 4 PBL behöver kompletteras med en redovisning av den byggda miljön som riskerar att drabbas av översvämningar, ras, skred eller erosion samt ett ställningstagande hur riskerna kan minska eller upphöra. Kommunen avser att kartlägga särskilt utsatt befintlig bebyggelse efter ett antagande av översiktsplanen. Härav kommer översiktsplanen inte kunna utgöra vägledning för kommunens intentioner att utarbeta strategier och vid behov reservera mark för riskreducerande åtgärder, vilket även skulle kunna underlätta planeringen och genomförandet av detaljplaner inom eventuella problemområden.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras med information om att Kapellskärs hamn och helikopterflygplatsen vid Norrtälje sjukhus utgör farliga verksamheter.

Noteras. Översiktsplanens riktlinje om anpassning till ett förändrat klimat förtydligas avseende risker för skred och erosion.

Övriga statliga aktörer

Energimyndigheten

Energimyndigheten ser positivt på hur Norrtälje kommun för fram i sin översiktsplan att området Varsvik vid Hallstavik är ett lämpligt område för vindkraftsproduktion. Området har idag befintlig vindkraftsproduktion och omfattas av riksintresse vindbruk. Som Energimyndigheten påpekat i det föregående yttrandet vill de trycka på att beakta planering kring möjligheterna till så kallad generationsväxling, det vill säga att befintliga vindkraftsetableringar ersätts med nya vindkraftverk då de befintliga verken tas ur bruk. Den beräknade ekonomiska livslängden på 20-25 år gör att det är aktuellt med generationsväxling inom en snar framtid för de befintliga vindkraftverk som finns uppförda i kommunen.

Kommunens bemötande

Området Varsvik är markerat som område för vindbruk, pågående markanvändning, i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Översiktsplanen hindrar inte en framtida generationsväxling då området även fortsatt avses användas för vindbruk.

Försvarmakten

Försvarmakten framför att de inte har yttrat sig över samrådsförslaget för översiktsplan för Norrtälje kommun. De beskriver därefter sitt sektorsansvar för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). De riksintressen för totalförsvarets militära del som berör Norrtälje kommun beskrivs kortfattat. För en utförligare beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del hänvisas till www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Försvarmakten beskriver hur det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har försämrats över tid. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Regeringen har beslutat om inriktning för Försvarmakten 2021-2025 som innebär att antalet krigsförband succesivt utökas under perioden 2021-2030. Fem regementen och en flygflottilj återinrättas i Arvidsjaur, Göteborg, Kristinehamn, Uppsala, Falun och Sollefteå med utbildningsdetachement i Östersund. Detta tillsammans med förstärkningar av krigsorganisationen leder till ett ökat behov av investeringar i infrastruktur. Därutöver är tillgång till övnings- och skjutfält av avgörande betydelse. Skyddet av riksintressen för totalförsvarets militära del måste därför beaktas. Försvarmakten har en kontinuerlig översyn av riksintressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del.

Försvarmakten ger följande synpunkter på översiktsplanen:

- Det saknas ställningstagande för riksintresse påverkansområde övrigt samt för påverkansområde för väderradar. För riksintresse övrigt ska alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarmakten för bedömning av påtaglig skada. För påverkansområde väderradar ska alla ärenden som gäller höga objekt remitteras till Försvarmakten.

- Behoven för totalförsvaret måste beaktas i varje del av översiktsplanen som i framtiden omsätts i en mer detaljerad plan.
- Fortifikationsverket är fastighetsägare och förvaltare av en del av statens fasta egendom. Kommunen ska underrätta och ge Fortifikationsverket möjlighet att inkomma med synpunkter i de ärenden där deras markinnehav berörs.

Kommunens bemötande

Samtliga riksintressen för totalförsvarets militära del som kan redovisas öppet, redovisas i översiktsplanens hänsynskartor med länk till Försvarmaktens beslut. Översiktsplanens tematiska riktlinjer och ställningstaganden om att ärenden ska remitteras till Försvarmakten säkerställer att respektive riksintresse inte påtagligt skadas.

Översiktsplanen kompletteras med ställningstagande för riksintresse övrigt samt påverkansområde för väderradar.

Fortifikationsverket kommer att underrättas och ges möjlighet att inkomma med synpunkter i de ärenden som de berörs av.

Lantmäteriet

Lantmäteriet (LM) har inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplanläggs. LM genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

Kommunens bemötande

Noteras.

Luffartsverket

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

LFV vill påpeka att det blivit fel instruktioner i översiktsplanen angående vilka höjder som gäller för att samråd med LFV ska ske. LFV förtydligar att de ska remitteras vid alla byggnationer på över 20m oavsett om det är inom sammanhållen bebyggelse eller ej. LFV påpekar att de alltså har andra krav än Försvarmakten.

Samma höjd (över 20m) gäller för närliggande flygplatser. LFV påpekar även att skyddsavståndet till flygplatser har ökat till 80km sedan deras tidigare yttrande i ärendet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras gällande vilka höjder som gäller för att samråd med Luftfartsverket ska ske.

Översiktsplanen revideras avseende skyddsavstånd till flygplatser.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB avstår från att yttra sig.

MSB beskriver länsstyrelsens ansvar för att företräda och samordna statens intressen i planprocesser, tillhandahålla planeringsunderlag, utöva tillsyn och bevaka att samhällsplaneringen tar hänsyn till risk- och beredskap.

MSB ger stöd i frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, och lämnar underlag och synpunkter till länsstyrelsen vid behov. Information om MSB:s planeringsunderlag och metodstöd finns på www.msb.se.

Kommunens bemötande

Noteras.

Post- och telestyrelsen

Post- och telestyrelsen, PTS, framför i sitt yttrande att IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser PTS att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Att civila funktioner är funktionella i händelse av ofred är också viktigt för totalförsvarets militära del. Vid ett så kallat gråzonsläge eller i samband med en större kris kan infrastrukturen utsättas för påfrestningar. Vidare kan naturhändelser såsom översvämningar påverka funktionaliteten. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. Det kan vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se". För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Avseende vindkraftverk så kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför ett samrådsförfarande mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Kommunens bemötande

Kommunen noterar att flera av de framförda synpunkterna är av generell karaktär och inte har direkt påverkan på översiktsplanen.

Översiktsplanen har varit tillgänglig för synpunkter under både samråd och granskning. Ledningsägare, bredbandsaktörer och radiolänkoperatörer har alltså kunnat inkomma med synpunkter under framtagandet av översiktsplanen. Samråd om eventuella specifika vindkraftsprojekt sker i separat tillståndsprocess.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket (SV) har tagit del av planhandlingarna och kan notera att kommunen i granskningsförslaget till största del har hörsammat de synpunkter som SV lämnade under samrådsskedet. Sjöfartsverket ser, mot bakgrund av det, fortsatt positivt på förslaget till översiktsplan, men önskar att särskilt betona ett par punkter.

Utvecklingsinriktning

Sjöfartsverket delar kommunens beskrivning av utvecklingsinriktningen för infrastrukturen, i synnerhet de länkar som lyfts fram som viktiga för kommunens utveckling (såsom E18, riksväg 77 och väg 280). SV ser även positivt på att kommunen lyfter fram vikten av fungerande infrastruktur och kollektivtrafik till, från och inom skärgården samt att både Grisslehamn och Kapellskär ska kunna utvecklas.

Mark- och vattenanvändning – Hamnar

SV tillstyrker kommunens resonemang kring betydelsen, funktionen samt ställningstaganden gällande hamnarna i Kapellskär, Grisslehamn och Hallstavik. Det är positivt att dessa hamnar ska kunna utvecklas för person- och godstransporter samt att hamnområdena ska kunna utvidgas med större kajområden och mer utrymme för omlastning och verksamheter.

SV ser att detta även innebär att det blir viktigt att upprätthålla kapaciteten i berörda farleder och hamnområde. SV ser även positivt på att behovet av att kunna erbjuda anslutning av landström lyfts i planförslaget, liksom möjligheten till laddning av arbetsfordon samt person och lastbilar.

SV ser också positivt på att större småbåtshamnar och gästhamnar ska bibehållas och utvecklas med fler funktioner för att fungera väl för både bofasta som för besökare.

Vad gäller områden för verksamheter och industri på landsbygden tillstyrker SV att kommunen reserverat ett område utmed E18 för verksamheter med anknytning till hamnen, liksom ett område i nära anslutning till Kapellskär.

Allmänna intressen

Friluftsliv – Båtliv

SV anser att kommunen för ett sunt resonemang kring båtlivets betydelse i en skärgårdskommun som Norrtälje, där även utmaningar och negativa effekter framgår.

Riksintresse kommunikation

SV välkomnar att kommunen på ett tydligt sätt presenterar riksintresseområdena för kommunikation, inklusive sjöfart. På samma sätt välkomnar SV kommunens ställningstaganden om farleder av riksintresse, liksom de om allmänna farleder. SV ser det som mycket bra att kommunen avser att bebyggelse, anläggningar och verksamheter ska undvikas i anslutning till dessa farleder för att säkerställa sjöfartens framkomlighet.

Järnvägsreservat

SV ställer sig något tvekande till kommunens ställningstagande om att järnvägsreservatet utmed E18 bör utgå, och framför att det på sikt kan vara viktigt att möjliggöra en sådan järnvägskoppling. Intermodala transporter får en allt större betydelse och Kapellskär, i egenskap av hamn för riksintresse och som comprehensive-hamn i TEN-T-nätverket, kan vara en viktig nod för en sådan investering för effektiva godstransporter i stråket mellan Finland, Baltikum, Sverige och Norge. SV hänvisar dock till Trafikverkets ställningstagande i frågan, i egenskap av sektorsansvarig myndighet för riksintressen för kommunikation.

Kommunens bemötande

Noteras.

Översiktsplanens intentioner om utbyggd och förbättrad infrastruktur är mer omfattande än vad nationella och regionala medel kan täcka. Kommunen har därför prioriterat de stråk som kommunen ser som allra viktigast. Kommunen bedömer att kollektivtrafiken till och inom Norrtälje kommun, utöver förlängningen av Roslagsbanan till Rimbo, bör ske med bussar. Kommunen bedömer vidare att det är svårt att motivera utbyggnad av ny järnväg längs E18 för enbart godstransporter.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen konstaterar att kommunen tagit till sig att utarbeta en naturvårdsplan över kända naturvärden och hur de förhåller sig till grön infrastruktur. I övrigt har Skogsstyrelsen inget ytterligare att komplettera med utöver det de noterat i sitt tidigare yttrande under samrådet.

Kommunens bemötande

Noteras.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI noterar att flera av de synpunkter som de framförde under samrådet har hanterats på ett acceptabelt sätt. Kommunens strategier bör dock kompletteras så att de även inbegriper befintlig bebyggelse. Det bör även framgå att ras och skred alltid ska bedömas vid detaljplanering eller i bygglov utanför planlagt område. Utpekade skred- eller erosionskänsliga områden är mycket övergripande och det kan därför förekomma riskområden som inte visas i det statliga planeringsunderlaget.

SGI upplyser kommunen om vägledningen *Geoteknisk säkerhet i kommunal planering, SGI 2023*.

Kommunens bemötande

Översiktsplanens riktlinjer om anpassning till ett förändrat klimat, övriga risker samt skred och erosion förtydligas så att de även inbegriper befintlig bebyggelse och så att det framgår att risken för ras och skred alltid ska bedömas vid detaljplanering eller i bygglov utanför planlagt område.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät (SK) anser att de synpunkter som de lämnade i samrådsskedet har arbetats in i nuvarande planförslag och har därmed ingenting att erinra i det här skedet. Däremot påpekar SK att de utvidgat avståndet för när Svenska kraftnät vill delta i samråd, från 250 meter till 500 meter från deras anläggningar. De önskar därmed att en skrivning om detta i översiktsplanen (på sid 171) ska justeras så att det framgår att samråd med Svenska kraftnät ska ske när åtgärder planeras inom 500 meter från stamnätets ledningar.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar SK till dokumentet "Systemutvecklingsplan 2022-2031" som finns publicerat på deras webbplats, www.svk.se.

Kommunens bemötande

Noteras. Översiktsplanen revideras avseende att Svenska kraftnät vill delta i samråd vid åtgärder inom 500 meter från stamnätets ledningar.

Swedavia AB

Swedavia har inget att erinra avseende förslag till Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun.

Kommunens bemötande

Noteras.

Tillväxtverket

Tillväxtverket har inga synpunkter på delar kopplat till statliga intressen eller överprövning enligt 11 kap. 10 § PBL.

Riksintresse industriell produktion

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Industriell produktion enligt 3 kap 8 § MB handlar i huvudsak om områden för basindustrin.

I Hallstavik finns ett område av riksintresse för industriell produktion. Avgränsning och värdebeskrivning saknas och arbete pågår hos Tillväxtverket. Tillväxtverket är tacksamma för dialogen och tålmodet hos kommunen och Länsstyrelsen och anser att granskningshandlingens redovisning av riksintresse industriell produktion är tillfredsställande utifrån förutsättningarna.

Kommunens bemötande

Norrtälje kommun ser positivt på att arbete med att ta fram avgränsning och värdebeskrivning för riksintresset pågår.

Efter att Tillväxtverkets yttrande över översiktsplanens granskningshandling inkommit har kommunen fått myndighetens förslag till värdebeskrivning för riksintresse för industriell produktion på remiss från Länsstyrelsen (2024-07-12). Kommunen besvarar remissen i en separat process, men framför där att värdebeskrivningen med fördel kan förtydligas och att avgränsningen för riksintresset bör följa den avgränsning som anges i ÖP 2050 tillika planområdet för gällande detaljplan.

Översiktsplanen uppdateras avseende Tillväxtverkets arbete med värdebeskrivning för riksintresse för industriell produktion.

Trafikverket

Markanvändning och kapacitet i vägnätet

Trafikverket informerar om att det finns begränsat med medel i nuvarande planer för att genomföra åtgärder för att öka standarden på statliga vägar. De ifrågasätter om det är samhällsekonomiskt försvarbart att genomföra de åtgärder som föreslås i översiktsplanen. Förstärkningsåtgärder på statliga vägar måste föregås av trafikanalyser som ger en indikation på eventuella samhällsekonomiska fördelar.

Översiktsplanen anger att kommunen ska verka för ökad standard på statliga vägar och Trafikverket utläser att kommunen med ökad standard avser att vägarna bör uppgraderas med hastighetsgräns 80 km/h. Trafikverket påpekar att E18, väg 76 och 276 helt, eller i stora delar, redan är hastighetsbegränsade till 80 km/h eller högre. Vägstandard och hastighetsgräns kommer även att uppgraderas för väg 77 i pågående projekt som planeras i två etapper mellan Uppsala länsgräns och trafikplats Ledinge för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten. I arbetet ingår förbättringar för gång- och cykeltrafikanter på båda etapperna.

Trafikverket anser att behovet av ny infrastruktur för bilresande mellan Bergshamra och E18 saknar tillräckligt motiv för att kunna prioriteras.

Trafikverket ser positivt på att kommunen avser att följa Trafikverkets framkomlighetsprogram och att framkomlighet på vägar med regional funktion ska säkerställas genom att trafik av lokal karaktär så långt som möjligt hänvisas till det lokala vägnätet. Det bör dock förtydligas vad kommunen menar med att "Fordonstrafikens framkomlighet prioriteras på det övergripande vägnätet för att inte skapa oönskad trafik på mindre vägar, som utifrån sin miljö eller funktion inte kan hantera denna trafik". Trafikverket tolkar det som att mindre vägar avser kommunalt vägnät i tätort och att oönskad trafik avser genomfartstrafik från det övergripande vägnätet.

Kommunens bemötande

Kommunen är medveten om att översiktsplanens intentioner om utbyggd och förbättrad infrastruktur är avsevärt mer omfattande än vad nationella och regionala medel kan täcka. Kommunen ser dock ändå att det är angeläget att synliggöra de behov som finns.

Översiktsplanens text om ökad standard på statliga vägar nyanseras avseende att det är väg 76 och väg 283 som behöver uppgraderad hastighetsgräns.

Kommunen avser att studera hur kopplingen mellan Bergshamra och E18 kan förbättras i en fördjupning av översiktsplanen. Kommunen ser ett behov av kortare restider från Bergshamra till Stockholm och att ge förutsättningar för förbättrad kollektivtrafik.

Översiktsplanen förtydligas avseende oönskad genomfartstrafik på mindre vägar och kommunens syn på lokal trafik.

Riksintressen

Trafikverket räknar upp vilka riksintressen för kommunikationer som berör Norrtälje kommun och påminner om att hänsyn också måste tas till riksintressets påverkansområde. Exploatering nära transportanläggningar får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av anläggningarna.

Trafikverket noterar att Hargshamnsbanan och påverkansområde för lågfartsflyg vid Arlanda saknas i kartor över riksintressen för kommunikationer i översiktsplanens pdf-version. Inom påverkansområde för lågfartsflyg får inga tätorter bildas. Enligt Trafikverkets inriktningsbeslut är lågfartstrafiken en del av riksintresset och området markerat på kartan måste därför skyddas. Påverkansområde för lågfartsflyg beskrivs mer utförligt i riksintressepreciseringen för Arlanda.

Trafikverket noterar också att kommunen har uppdaterat översiktsplanen med att väg 77 har beslutats utgå som riksintresse. Under kapitlet om Riksintressen beskrivs dock fortfarande väg 77 och redovisas på karta över riksintressen. Detta bör inte vara med i kapitlet om riksintressen anser Trafikverket. Även kartan om Rimbo bör kompletteras med Trafikverkets förslag om väggörridor för väg 77 mot Ledinge.

Kommunens bemötande

Kartor över riksintressen för kommunikationer kompletteras och förtydligas i pdf-versionen så att de är samstämmiga med motsvarande kartsnitt i det digitala formatet. Även kartan över FÖP Rimbo i pdf-formatet uppdateras så att Trafikverkets planerade görridor för väg 77 framgår.

Kommunen anser att väg 77 bör fortsätta vara av riksintresse då den är en viktig transportled för godstransporter till och från Kapellskär och då den binder samman europavägarna E18 och E4. Befintlig sträckning bör kvarstå som riksintresse till dess att ny väg har byggts ut söder om Rimbo. Alternativa göridorer för ny sträckning bör också vara av riksintresse till dess att vägplanen har beslutats.

Översiktsplanen revideras så att även Trafikverkets planerade sträckning markeras som riksintresse, då kommunen sedan granskningen inleddes har beslutat att godta Trafikverkets föreslagna göridor. Kommunen befarar att en stor andel av trafiken på väg 77 kommer att fortsätta gå genom Rimbo samhälle även efter att den nya sträckningen har byggts ut. Det behövs därför trafikflödesanalyser som visar trafikmängder på olika sträckor. Det behövs även ändrad utformning av trafikmiljön i Rimbo för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation.

Statlig infrastruktur

Trafikverket informerar om att "tillståndspliktig zon" är en mer korrekt beskrivning än "bebyggelsefri zon" längs statliga vägar. Inom tillståndspliktig zon får inte utan Länsstyrelsens tillstånd uppföras byggnader, göras tillbyggnader eller utföras andra anläggningar eller vidtas andra sådana åtgärder som kan inverka menligt på trafiksäkerheten. Bestämmelserna om krav på tillstånd från Länsstyrelsen gäller inte inom områden med detaljplan eller för bygglovspliktiga åtgärder.

Trafikverket som remissinstans prövar lämpligt avstånd till statliga vägar i varje enskilt fall utifrån parametrar som risk, buller, luftkvalitet, trafikmängd, hastighet, terrängförhållanden samt drift- och underhåll.

Översiktsplanen bör kompletteras med att ny bebyggelse intill järnväg inte ska tillåtas inom ett avstånd om 30 meter från närmsta spårmitt längs Hargshamnsbanan. Det ger utrymme för räddningsinsatser, minskar konsekvenserna av en olycka och möjliggör viss utveckling av järnvägsanläggningen.

Om Trafikverket fortsatt ska vara väghållare för den statliga delen av väg 1103 (Tulkavägen) kan det behöva tas fram en vägplan om den ska ges ny sträckning. Alternativet kan vara att vägen övergår till kommunalt väghållarskap. Trafikverket uppmanar kommunen att initiera dialog med Trafikverket för att komma vidare i denna fråga.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att begreppet bebyggelsefri zon ersätts med tillståndspliktig zon och så att det framgår att ny bebyggelse inte ska tillåtas inom 30 meter från Hargshamnsbanan.

Dialog om Tulkavägens framtida sträckning och väghållarskap förs inom ramen för eventuell kommande vägplan.

Buller

Trafikverket framhåller att det åligger kommunen att bedöma bullersituationen i samband med detaljplanering och att riktvärdena enligt Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) hålls. Det totala nationella åtgärdsbehovet utreds av Trafikverket genom bullerkartläggningar. Trafikverket har därtill ett åtgärdsprogram som gäller för vägar och järnvägar som inte har byggts eller byggts om väsentligt sedan 1997. Åtgärder prioriteras utifrån att de som är mest utsatta ska åtgärdas först och utifrån den budget som tilldelas för arbetet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende Trafikverkets nationella åtgärdsprogram avseende buller.

Trafiksäkerhet

Trafikverket konstaterar att statliga vägar har många trafiksäkerhetsbrister och att de finansiella ramarna är långt ifrån tillräckliga för att genomföra de trafiksäkerhetsåtgärder som är högt prioriterade. Trafikverket behöver i dialog med länsplaneupprättaren göra mycket hårda prioriteringar.

Trafikverket ifrågasätter om det i ett regionalt perspektiv går att motivera och prioritera en planskild gång- och cykelpassage vid Svanberga med anledning av ny bebyggelse om ca 30 småhus.

Kommunens bemötande

Kommunen är medveten om att översiktsplanens intentioner om utbyggd och förbättrad infrastruktur är avsevärt mer omfattande än vad nationella och regionala medel kan täcka. Kommunen ser dock ändå att det är angeläget att synliggöra de behov som finns.

Översiktsplanen nyanseras avseende utbyggnadsområde vid Svanberga så att det fokuserar på behovet att överbrygga den barriär som väg 76 utgör i stället för att ange att det måste anläggas en planskild gång- och cykelpassage.

Godstransporter

Trafikverket anser över lag att utpekade lägen för industri och verksamheter har en god lokalisering. Vid etablering av transportintensiva verksamheter i Hallstavik bör kommunen säkerställa att förutsättningarna för effektiva godstransporter är utredda, t.ex. nyttjande av sjöfart och järnväg. Trafikverket deltar gärna i detta arbete.

Trafikverket instämmer i kommunens syn att det är viktigt att kontinuerligt se över och anpassa vägnätet för att tillgodose näringslivets transportbehov. Detta gäller särskilt behovet av ökad bärighet samt möjligheten att framföra längre fordon på ett trafiksäkert sätt.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras med att förutsättningar för effektiva godstransporter bör utredas vid planering av transportintensiva verksamheter i Hallstavik.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB noterar att tidigare yttrande har beaktats och har därmed inget mer att tillägga.

I yttrande över granskningshandlingen till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad (FÖP Staden) beskriver Vattenfall riktlinjer om säkerhetsavstånd till kraftledningar från solenergianläggningar, andra energianläggningar eller nya byggnationer. De hänvisar till Telestörningsnämndens (TSN) riktlinjer. Vattenfall önskar att kommunen samråder med dem om markförläggning av luftledningar innan en planprocess inleds.

Kommunens bemötande

Noteras.

Kommunen avser att samråda med Vattenfall Eldistribution AB i de plan- och byggärenden som berör Vattenfalls ledningar. Tillstånd för solcellsparker sker i huvudsak genom anmälan till Länsstyrelsen om så kallat 12:6-samråd enligt miljöbalken. Kommunen beslutar enbart om

bygglov för vissa delar av anläggningen (t.ex. teknikbokar, transformatorstationer m.m.). Kommunen kan också bli samrådspart vid avgränsningssamråd om MKB för solcellsanläggningen.

Regionala aktörer

Länsstyrelsen Uppsala län

Länsstyrelsen i Uppsala län avstår från att yttra sig över förslag till översiktsplan för Norrtälje kommun och hänvisar till Länsstyrelsen Stockholms yttrande i ärendet.

Kommunens bemötande

Noteras.

Region Stockholm

Region Stockholm ser positivt på de övergripande målen och inriktningarna i förslaget till översiktsplan och anser att planförslaget i huvudsak är förenligt med och förhåller sig till RUFSS 2050:s inriktning för markanvändning och bebyggelsestruktur. Region Stockholm ser positivt på att Norrtälje kommun har vägt in det regionala perspektivet i den kommunala planeringen och på så sätt bidrar till hela Stockholmsregionens utveckling.

Granskningsförslaget har utvecklats både övergripande och i flera tematiska delar från samrådsförslaget. Nedan kommenterar Region Stockholm på aspekter som kvarstår efter samrådet eller som har förändrats sedan samrådsförslaget.

Övergripande

Översiktsplanen kan med fördel generellt ge tydligare vägledning för *hur* inriktningar kan eller ska genomföras.

Grönstruktur

Region Stockholm är positiva till att delen om grönstruktur har utvecklats och förstärkts i granskningsversionen. Flera områden som i granskningsförslaget är klassade som *Områden med höga naturvärden* sammanfaller med utpekade områden för den *Särskilt expansiva landsbygden*. Region Stockholm anser att det i översiktsplanen kan tydliggöras vilka delar av grönstrukturen som är särskilt skyddsvärda samt var grönstrukturen kan behöva stärkas för att upprätthålla eller förstärka gröna samband. Region Stockholm hänvisar till samrådsversionen av den nya regionala utvecklingsplanen och ett tematiskt underlag som finns för den regionala grönstrukturen som kan vara ett stöd för att översiktsplanen på ett tydligare sätt blir vägledande för efterföljande planering.

Transportsystem, kollektivtrafik och hållbart resande

Region Stockholm ser att strategiska och viktiga bytespunkter och terminaler bör tryggas och tydligt pekats ut i markanvändningskartan, så att funktionen kan säkerställas för framtidens kollektivtrafikresande. Utifrån synpunkterna i samrådsförslaget vill Region Stockholm tillägga

att det i dagsläget inte finns kapacitetsbrist i terminalerna i kommunen. Däremot finns framkomlighetsproblem i och vid in- och utfarter som bör åtgärdas för att förbättra resan för kollektivtrafikresenärer. Terminalerna i kommunen är Älmsta, Campus Roslagen, Norrtälje C, Rimbo och Hallstavik.

Social hållbarhet

Planförslaget anger att FN:s globala mål för hållbar utveckling utgör en utgångspunkt för översiktsplanen. För att en hållbar utveckling ska vara möjlig behöver alla dimensioner av hållbarhet vägas in då de har bäring på varandra. Region Stockholm ser att trygghet och skillnader i livsvillkor i länet är en av Stockholmsregionens största utmaningar, och som har påverkan på regionens utveckling i stort. Region Stockholm anser att planförslaget kan utvecklas avseende social hållbarhet och jämlikhet och tydligare redogöra på vilket sätt befintliga inriktningar har inverkan på detta.

Bostadsförsörjning

Region Stockholm ser positivt på att kommunens nyligen antagna riktlinjer för bostadsförsörjning har inarbetats i planförslaget och anser att kommunen har flera inriktningar för bostadsförsörjningen som kan bidra positivt till att möjliggöra för fler att få tillgång till en bostad. Det är också positivt att olika gruppers särskilda behov tas upp. Region Stockholm vill samtidigt framhålla att det finns fler grupper, än de som omnämns i planförslaget, som har svårt att efterfråga en bostad och som är i behov av särskilda insatser, så som personer med svag ekonomi, nyanlända eller personer med funktionsnedsättning.

Mellankommunala frågor av regionalt intresse

I planförslaget finns avsnittet Regionala och mellankommunala intressen som tar upp för Norrtälje viktiga mellankommunala frågor. Region Stockholm anser att det är positivt att på detta sätt synliggöra de mellankommunala och regionala frågorna och understryka vikten av regionalt samarbete. Region Stockholm delar bilden av att detta är viktiga frågor att samarbeta om på regional nivå, men skulle vilja lägga till trygghet och social sammanhållning till listan.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen utgår från befintligt kunskapsunderlag. Kommunen bedömer att översiktsplanens tematiska riktlinjer om allmänna intressen ger tillräcklig vägledning genom att ange kommunens viljeinriktning och ambition. Det saknas ofta kunskapsunderlag för att redovisa *hur* olika inriktningar ska genomföras.

Syftet med "särskilt expansiv landsbygd" är att belysa att förfrågningar i dessa områden behöver studeras i sitt sammanhang på grund av känsliga förutsättningar och ett högt bebyggelsetryck. Grönstrukturer och andra övergripande frågor kan då hanteras i efterföljande detaljplaneprocesser. På längre sikt ser kommunen behov av att ta fram en Grönplan som kan belysa viktiga eller sköra gröna samband.

Viktiga bytespunkter, i Älmsta, Campus Roslagen, Norrtälje C, Rimbo och Hallstavik, läggs till i markanvändningskartan.

Översiktsplanen förtydligas avseende framkomlighetsproblem som bör åtgärdas vid in- och utfarter till de största terminalerna för att förbättra resan för kollektivtrafikresenärer.

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning om hur kommunen ska utvecklas utifrån social hållbarhet och jämlikhet. Översiktsplanen utgår från att kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt – såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Hållbarhetsbedömningen av översiktsplanen omfattar därför samtliga aspekter.

Översiktsplanen förtydligas avseende grupper som kan ha svårt att efterfråga en bostad och därför kan vara i behov av särskilda insatser.

Översiktsplanens avsnitt om bostadsförsörjning som en regional och mellankommunal fråga förtydligas så att det framgår att kommunen både påverkar och påverkas av bostadsbyggande i andra delar av regionen. Det innebär att bostadsbyggande indirekt kan påverka trygghet och social sammanhållning både i den egna kommunen och i regionen.

Särskilt uttalande, Moderaterna

Moderaterna framför i ett särskilt uttalande att bostadsförsörjningen är en av de främsta utmaningarna för Stockholmsregionen. De hänvisar till en undersökning utförd av Stockholms handelskammare som visar på att var femte stockholmare funderar på att flytta från länet på grund av den dysfunktionella bostadsmarknaden. Moderaterna påtalar att det finns en brist på bostäder i länet som människor faktiskt vill bo i. Många önskar bo i småhus, men då det byggs för få småhus blir utbudet lågt och efterfrågan hög vilket resulterar i höga priser. Moderaterna anser att det krävs en blandning av typen bostäder som byggs i länet. De påtalar också att ansvaret för bostadsförsörjningen i huvudsak är kommunernas och att översiktsplanen ger en indikation i hur kommunerna avser arbeta med detta under kommande år. Moderaterna önskar i sammanhanget framhålla att de värnar det kommunala självbestämmandet och planmonopolet och anser att Regionen inte ska verka för att inskränka det, trots att det finns behov av fler bostäder i regionen.

Kommunens bemötande

Noteras. Översiktsplanen svarar mot det behov av bostäder som finns i kommunen.

Särskilt uttalande, Vänsterpartiet

Vänsterpartiet framför i ett särskilt uttalande att de anser att förnybar elproduktion bör ges betydande utrymme i planen då det är centralt för att säkerställa en hållbar och robust samhällsutveckling inom regionen. Utbyggnad av vindkraft och solenergianläggningar berörs endast mycket kortfattat och utan att specifika områden pekas ut i planen.

Vidare anser Vänsterpartiet att intentionerna och beskrivningarna vad gäller ny bebyggelse på landsbygden bitvis är motsägelsefulla, och att det vore önskvärt att tydligare styra ny landsbygdsbebyggelse till stråk och noder.

Skrivningarna om klimatet har förbättrats sedan samrådsförslaget, men skulle behöva förstärkas ytterligare när det gäller transporteffektivitet med hjälp av decentraliserad samhällsservice, bilfria tätorter och fossilfri sjötrafik.

Vänsterpartiet framför att det vore önskvärt om planen tydligare föreslår åtgärder för ökad vattenkvalitet och inte bara ger en nulägesbeskrivning.

Planförslaget behöver konkretisera arbetet med social hållbarhet, till exempel när det gäller bostadsförsörjning, motverkad segregation och socioekonomiska skillnader.

Kommunens bemötande

Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering kompletteras med att kommunen avser att kartlägga vilka områden i kommunen som lämpar sig för utbyggnad av sol- och vindkraft, samt vilka som inte är lämpliga.

Översiktsplanen anger att merparten av bebyggelse ska tillkomma inom och i anslutning till centralorten, kommundelscentrum och landsbygdsnoder. Därutöver ska övriga orter kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Ny bebyggelse ska också kunna tillkomma i hela kommunen där platsens förutsättningar så medger. Kommunen ser ingen motsättning i dessa ställningstaganden.

Kommunen bedömer att översiktsplanens utvecklingsinriktning om bebyggelse och riktlinjer om att begränsa klimatpåverkan ger förutsättningar för en sammantaget hållbar utveckling.

Översiktsplanen har riktlinjer om tillgång till rent vatten. Kommunen håller på att ta fram en vattentjänstplan i enlighet med nya krav i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) samt uppdatering av kommunens VA-plan. Kommunen avser även att ta fram åtgärdsprogram för vattenområden.

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning om hur kommunen ska utvecklas utifrån social hållbarhet. Översiktsplanen utgår från att kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt – såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Hållbarhetsbedömningen av översiktsplanen omfattar därför samtliga aspekter.

Grannkommuner

Knivsta kommun

Knivsta kommun noterar att översiktsplanen redogör för bland annat bostadsutveckling i Norrtälje och Rimbo, utveckling av väginfrastruktur samt satsningar på hamnen i Kapellskär för att öka godsflöden och transporter till havs. Genom väg 77 har Knivsta en direkt och viktig

koppling till Norrtälje och hamnen vid Kapellskär. Fortsatt tillgänglighet på vägen är viktigt för Knivsta och kommunen ser därför positivt på översiktsplanens föreslagna sträckning av vägen förbi Rimbo. Knivsta ser även positivt på att översiktsplanen redogör för de regionala kopplingarna och sambanden som finns mellan Norrtälje, Uppsala samt Stockholm och ser med fördel att även Knivstas roll i dessa stråk lyfts, bland annat kopplingen till E4, Ar-terminalen samt Ostkustbanan.

Kommunens bemötande

Knivsta har en viktig roll för Norrtälje kommun, särskilt för Rimbo och mindre orter med omgivande landsbygd nära kommungränsen. Översiktsplanen kompletteras så att Knivsta nämns i utvecklingsinriktningen. De noder som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning är dock ännu större regionala målpunkter med stor betydelse för Norrtälje kommun som helhet.

Kommunen delar Knivsta kommuns syn att fortsatt tillgänglighet på riksväg 77 är viktigt. Kommunen har sedan granskningen inleddes beslutat att godta Trafikverkets föreslagna korridor för riksväg 77. Översiktsplanen revideras därför så att även Trafikverkets planerade sträckning markeras som riksintresse. Läs mer i bemötande till Trafikverkets yttrande.

Uppsala kommun

Uppsala kommun har ingen erinran, med utgångspunkt från Uppsalas översiktsplan och andra beslutade styrdokument.

Kommunens bemötande

Noteras.

Vallentuna kommun

Vallentuna kommun stödjer Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun som ett vidare steg mot att uppnå Stockholm Nordost gemensamma vision delad mellan Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Särskilt noteras Vallentuna och Norrtälje kommuns delade syn om en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo.

Kommunens bemötande

Noteras.

Vaxholms stad

Vaxholms stad har identifierat att tre huvudsakliga mellankommunala intressen berörs av planförslaget: transportinfrastruktur och trafikförsörjning, regional grönstruktur och ekologiska spridningssamband, samt regional blåstruktur med fokus på miljökvalitetsnormer för vatten.

Under samrådet framförde Vaxholms stad synpunkter på hur planen hanterade Norrtäljes naturvärden inom såväl grön- som blåstrukturen. Att en utredning av grön infrastruktur tagits fram som underlag till planen inför granskning ser Vaxholms stad som en stor förbättring. I

utredningen kartläggs värdekärnor, stödhabitat och värdetrakter för sex olika naturtyper, liksom ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO). Planen har även inorporerat ett flertal av de åtgärdsförslag som tidigare lyfts i miljökonsekvensbeskrivningen.

Utöver vad som förändrats i planförslaget relaterat till kommunens gröna infrastruktur bedöms inga av förändringarna väsentligt påverka mellankommunala intressen. I stora drag ser Vaxholms stad därför fortsatt positivt på förslaget, och bedömer att de synpunkter som framfördes i samrådet i huvudsak har hanterats.

Kommunens bemötande

Noteras.

Östhammars kommun

Östhammars kommun framför att de i sin granskning av underlaget framför allt har fokuserat på de delar som berör Östhammars kommun, såsom mellankommunala frågor, infrastruktur, vattenplanering, energi och grönstruktur. Bedömningen är att Norrtälje kommun har tagit hänsyn till dessa frågor i tillräcklig utsträckning. Östhammars kommun har inget övrigt att erinra på granskningsförslaget.

Kommunens bemötande

Noteras.

Österåkers kommun

Österåkers kommun framför att de inte avser yttra sig under granskningen avseende Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun. Detsamma gäller för granskningen av fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Kommunens bemötande

Noteras.

Kommunala instanser och politiska partier

Bygg- och miljönämnden

Under samrådet framförde Bygg- och miljönämnden ett antal synpunkter som samtliga har bemötts i samrådsredogörelsen. Några synpunkter har åtgärdats, några har förtydligats och andra har lämnats utan åtgärd.

Generella synpunkter

Jordbruksmark

Bygg- och miljönämnden påpekar att de i sitt samrådsyttrande betonat vikten av lokal livsmedelsproduktion och att värna jordbruksmarken och ser därför positivt på att detta har förtydligats i översiktsplanens granskningsförslag. Bygg- och miljönämnden anser dock att det saknas ett samlat kunskapsunderlag som redovisar brukningsvärd jordbruksmark i

kommunen och hur marken graderas. Det bör i högre grad hänvisas till det pågående arbetet med att kartlägga och ta fram en strategi för hur jordbruksmarkens värden ska beaktas i planering och utveckling.

Allmänna intressen

Fritidshus

Gällande skrivningar om omvandling av fritidshus till bostäder för permanentboende framför nämnden att det bör observeras att det enligt lagstiftningen inte finns något som heter "omvandling". Ett fritidshus och en permanentbostad faller under samma begrepp: entvåbostadshus. Man får bo permanent i ett fritidshus. Varken inom eller utanför detaljplan kan exempelvis bygglov för tillbyggnad nekas pga. att den gör fritidshuset mer "permanent" enligt plan- och bygglagen.

Näringsliv och turism

Som en riktlinje under rubriken näringsliv och turism anges att "Eftersträva flexibla detaljplaner för att möta näringslivets om- och utbyggnadsbehov samt få snabba etableringsprocesser". Bygg- och miljönämnden anser att det behöver tydliggöras vad som menas med flexibla detaljplaner. De anser att en alltför flexibel detaljplan blir svår att hantera i genomförandeskedet, då den inte ger de förutsättningar som krävs i planerings- och projekteringsituationer. Exempelvis kan det vara svårt att beräkna behovet av VA-kapacitet, dagvattenlösningar, avfallshantering samt bullerskydd.

Miljö, hälsa och säkerhet/rent vatten

Bygg- och miljönämnden anser att ordet "bevara" bör läggas till i den riktlinje om rent vatten som lyder: "Förnya och inrätta vattenskyddsområden för de vattenförekomster som är viktiga för vattenförsörjningen", för att påpeka att det är viktigt att värna även de redan inrättade skyddsområdena.

Radon

Översiktsplanen anger att kommunen behöver kartlägga markradon. Det bör påpekas att detta bör göras i närtid då en sådan kartläggning saknas och behovet har aktualiserats under lång tid. Kartan skulle underlätta för att bedöma behov av åtgärder vid såväl planering och exploatering som för att kunna bedöma behov av åtgärder i befintlig bebyggelse.

Solenergi

I översiktsplanen, under avsnittet solenergi, anges det att om solceller placeras på jordbruksmark ska marken kunna återställas. Bygg- och miljönämnden framför att det bör observeras att ett nytt rättsfall som nu är praxis har beslutats av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD). Oavsett om marken kan återställas eller ej får jordbruksmark inte tas i anspråk "om inte det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk". I rättsfallet (M 13461-22) bedömde MÖD att alternativa placeringar och alternativa lösningar i ett större perspektiv inte var utrett.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende det pågående arbetet med kommunens jordbruksmarksstrategi. Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering kompletteras med att kommunen avser att ta fram en strategi för livsmedelsberedskap och ökad egenförsörjning på lite längre sikt.

Avsnittet om fritidshus formuleras om så att begreppet "omvandling" inte används utan att det i stället handlar om att underlätta för permanentboende.

Översiktsplanens kompletteras med information som tydliggör vad som avses med flexibla detaljplaner.

Ordet "bevara" läggs till i riktlinjen om att "Förnya och inrätta vattenskyddsområden för de vattenförekomster som är viktiga för vattenförsörjningen".

Det framgår av översiktsplanen att kommunen behöver kartlägga förekomst av markradon.

Översiktsplanen kompletteras med att lokaliseringsutredning kan krävas vid placering av solceller på jordbruksmark.

Centerpartiet Norrtälje

Centerpartiet anser att översiktsplanen inte stärker utveckling på landsbygden tillräckligt mycket. Under arbetet med översiktsplanen har flera förslag och synpunkter inkommit angående att bygga skolor, idrottsanläggningar och mångfunktionella ytor för tex handel eller företagande. I kommunens bemötanden hänvisas dock till de större orterna och det som finns där. Centerpartiet påpekar att det finns många orter i Norrtälje kommun som har potential för utveckling, som exempelvis Älmsta, Edsbro, Bergshamra, Rånäs och Gottröra.

Partiet anser vidare att gång och cykelstråk bör redovisas i översiktsplanen, även om de är beroende av Trafikverkets byggande och godkännande. Kommunens viljeinriktning behöver vara tydlig gentemot Trafikverket om det ska finnas möjlighet att påverka.

Vidare anser C att samverkan med andra kommuner och regioner behöver bli bättre, både mot Östhammar, Knivsta och Uppsala län samt även Åland.

Kommunens bemötande

Kommunen bedömer att det är en lämplig avvägning mellan förutsättningar för ekonomiskt effektiv samhällsservice och god tillgänglighet/närhet till samhällsservice att markera Norrtälje stad som centralort, Rimbo och Hallstavik som kommundelscentrum, och Älmsta och Bergshamra som landsbygdsnoder. Därutöver anger översiktsplanen att alla orter ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Ny bebyggelse ska kunna tillkomma i hela kommunen där platsens förutsättningar så medger. Utbyggnad prioriteras dock i områden med goda pendlingsmöjligheter och tillgång till samhällsservice.

Att redovisa gång- och cykelstråk är allt för detaljerat för en översiktsplan. Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning avseende utveckling av gång- och cykelvägar.

Synpunkten om förbättrad samverkan med andra kommuner och regioner noteras.

Orter

Hallstavik

Centerpartiet anser att Hallstavik har stora möjligheter att utvecklas inom industri och innovationer som el-intensiv industri. Partiet ser positivt på verksamhetsområdet väster om Skärsta och att området är stort till ytan. Angöring till området bör inte ske från väg 76 enligt partiet, i stället föreslås en angöring längre norrut där infart till vindkraftområdet och bergtäkten finns. C framför även att näringslivsenheten bör vara mer aktiv i detta arbete. C framför även att de ser behov av att en ny detaljplan tas fram för Hallstavik. För en framtida vattenförsörjning till de norra delarna av kommun anser C att kommunen bör ta kontakt med Östhammars kommun och Gästrike Vatten om att utreda att kunna ta vatten från Dalälven via en sjöledning från Älvkarleby.

Väddö

Centerpartiet anser att Väddö behöver utvecklas som en bra arbets- och bostadsort och att fokus inte enbart bör ligga på turism och fritidsboendes intressen.

Bergshamra

C framför att det behövs stora grepp kring mångfunktionell bebyggelse i Bergshamra. De anser att vägar, gång och cykelvägar och den kollektiva trafiken är viktig genom ortens läge till Åkersberga, Stockholm och Norrtälje.

Rånäs, Gottröra och Närtuna

Nårtuna har svårt att utvecklas genom att stora delar ligger under Arlandas flygmatta. Gottröra har inte det problemet och behöver utvecklas mycket, gärna tillsammans med Knivsta kommun. De västligaste delarna av vår kommun nämns nästan inte alls i översiktsplanen. C anser att Gottröra och Rånäs har stora utvecklingspotentialer genom närheten till Arlanda och Uppsala som har gott om arbetstillfällen och utbildning.

Kommunens bemötande

Ställningstagandet om utbyggnadsområdet för verksamheter och industri väster om Edeboviken i Hallstavik nyanseras så att det framgår att lämplig angöring till området bör studeras i efterföljande planprocess.

Norrtälje Vatten och Avfall utreder lämplig vattenförsörjning för de norra kommundelarna i Norrtälje. Flera alternativ studeras där distribution av vatten från Norrvatten eller att nyttja Erken som resurs för dricksvattenförsörjning är huvudsakliga alternativ. Kommunen ser att det finns utmaningar med att ta vatten från Gästrike vatten eftersom det skulle kräva långa

ledningarna till Norrtälje och eftersom Gästrike vatten redogör på sin hemsida att det finns risk för vattenbrist i flera orter i Östhammars kommun.

Förutsättningarna att utveckla Vaddö begränsas av att området i sin helhet utgör riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterade kust (4 kap. 2 och 4 §§ miljöbalken). Tillgång på dricksvatten och förutsättningar att anordna en hållbar VA-lösning är också en begränsande faktor för ny bebyggelse i skärgården. Kommunens syn är att sammanhängande bebyggelse i skärgården varsamt kan kompletteras och utvecklas. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området.

Kommunen delar synen att det behövs ett större grepp för utveckling av Bergshamra med ny bebyggelse, vägar, grönstruktur m.m. Översiktsplanen anger därför att det behöver tas fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra.

Översiktsplanen anger inga utbyggnadsområden i Gottröra eller Rånäs men anser att alla orter ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar.

Kommunala pensionärsrådet samt rådet för funktionshinder

Respektive medlemsorganisation har getts möjlighet att inkomma med yttranden över översiktsplanen vilka sedan har sammanställts i ett gemensamt yttrande från råden. Av yttrandet framgår det att PRO har lämnat synpunkter på översiktsplanen.

Vad gäller avsnittet *Trafik och mobilitet* och skrivningar om stadens karaktär framför PRO att de anser att det saknas tankar om hur medborgarna ska parkera sina fordon, dels vid pendlarparkeringar, dels vid handelsplatser. PRO anser vidare att det bör vara av riksintresse att E18 är belyst vid infarten till Norrtälje samt genom Görleområdet. PRO framför vidare att flera skrivningar om pendlarparkeringar är bra, genomtänkta och att de belyser problemen. Beträffande parkeringar vid handelsområden, som ex. Flygfältet, saknar föreningen dock förslag. Det saknas exempelvis förslag och tankar om var och hur den ökande befolkningens mängden från bland annat Björnöområdet ska parkera. PRO framför att de som äldre inte kan gå långa sträckor med kundvagnar och att dagens parkering ofta är fullbelagd. PRO noterar vidare att det i översiktsplanen hänvisas till en parkeringsstrategi som antogs 2016 och menar att mycket har hänt sedan dess och att strategin bör ersättas med en ny.

Vad gäller översiktsplanens riktlinjer om bostäder anser PRO att den andra punkten bör kompletteras med en skrivning om att hissar bör installeras i det befintliga bostadsbeståndet så att äldre kan bo kvar längre än idag. PRO saknar även en redovisning av var i centrala Norrtälje nyproduktion av bostäder planeras, ett flertal är redan planerade idag.

Kommunens bemötande

Trafikverket beslutar om vad som ingår i värdebeskrivningen till de vägar som är av riksintresse för kommunikation. Kommunen har dialog med Trafikverket om lämplig utformning av vägarna.

Utformning och dimensionering av parkering vid handelsområden är en allt för detaljerad fråga för översiktsplanen och hanteras i respektive detaljplan och i kommunens trafik- och mobilitetsstrategi. Även frågan om hissar i befintliga bostäder och var i centrala Norrtälje det planeras nya bostäder är för detaljerad för översiktsplanen. I viss mån hanteras dessa frågor i fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Översiktsplanen anger kommunens prioriteringar avseende fortsatt kontinuerlig översiktsplanering. Kommunen ser för närvarande inte behov av att ta fram en ny parkeringsstrategi.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom förslaget till Översiktsplan 2050 för Norrtälje kommun. Nämnden anser att granskningsförslaget på ett bra sätt beskriver hur Norrtälje kommun bör utvecklas enligt de strategier som finns för att uppnå målen gällande framtida mark- och vattenanvändning. Kultur- och fritidsnämnden ser positivt på utpekad bebyggelseutveckling och de mål som finns gällande att balansera utvecklingstakten med behovet av samtida investeringar i samhällsservice. Nämnden anser att översiktsplanen på ett bra sätt beskriver alla de områden som faller inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig även bakom ett yrkande om tilläggsskrivelse som lyfts vid beslutstillfället. Tilläggsyrkandet handlar om önskemål om ett tillägg i texten om Hallstavik i kapitlet "Mark- och vattenanvändning". Ny föreslagen text, med det önskade tillägget i kursiv text, är:

Hallstavik är en modern bruksort som domineras av Hallstavik pappersbruk. Orten har ett gott utbud av offentlig service och har goda förutsättningar för industri. *I centrum finns ett stort Folkets Hus som är en väsentlig tillgång för servicen och föreningslivet.* Här finns en djupgående hamn, järnvägsförbindelse för godstrafik och god energiförsörjning.

Kommunens bemötande

Noteras.

Översiktsplanen kompletteras med att det i Hallstavik centrum finns ett Folkets Hus som är en tillgång för servicen och föreningslivet.

Socialnämnden Norrtälje kommun

Socialnämnden har inga synpunkter på Översiktsplan 2050 för Norrtälje kommun.

Kommunens bemötande

Noteras.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet anser att översiktsplanen har förbättrats i flera avseenden och uppskattar särskilt att flera av deras synpunkter har beaktats om att undanta jordbruksmark och strandskyddsområden från exploatering samt att stärka skyddet för områden med höga naturvärden. Avsnittet om klimatanpassning har förbättrats men kan konkretiseras ytterligare i hur planen aktivt ska bidra till minskade transporter. Delarna om bostadsbyggande, social hållbarhet och energiförsörjning bör också utvecklas ytterligare.

Klimatavsnittet saknar resonemang om hur tillgång till samhällsservice på landsbygden kan få ner transporter, hur tätorterna kan göras bilfria i högre utsträckning samt hur båt och färjetrafikens klimat- och miljöutsläpp kan reduceras. Avsnittet om klimatpåverkan bör också utvecklas i relation till kommunens koldioxidbudget. Denna budget ger ett snävare tidsperspektiv än målet om netto-noll-utsläpp till år 2045 och betonar att vägen till netto-noll är lika viktig som målet.

Översiktsplanen är otydlig och motsägelsefull vad gäller ny bebyggelse på landsbygden. Den bör tydligare styra ny landsbygdsbebyggelse till stråk och noder.

Resonemanget om jordbruksmark är också något motsägelsefullt, då fokus ligger på om jordbruksmarken är brukningsvärd eller inte. Ofta är jordbruksmark med lägst brukningsvärde mest värdefull för natur- och kulturmiljövärden, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Resonemanget bör förtydligas så att inte enbart inkluderar jordbruksmark som räknas som brukningsvärd.

Översiktsplanen ger ingen vägledning till var det är lämpligt med vindkraft och solenergianläggningar. Kommunen bör inte ta ställning emot vindbruk vid Svenska Björn då kommunen inte kan bedöma Försvarmaktens och sjöfartens intressen.

Planen bör tydligare peka ut åtgärder och inte bara ge en nulägesbeskrivning om vattenkvalitet, övergödning och blåstrukturer.

Översiktsplanen bör konkretiseras avseende social hållbarhet. Den lever inte upp till målen om en hållbar utveckling. Det behövs en tydligare strategi och policy för hur en bostadsmarknad i balans ska uppnås till 2050. V anser att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning är bra, men kommunen har stora utmaningar med att nå dessa mål. De tre dimensionerna i hållbar utveckling, ekologisk, social och ekonomisk, bör ges lika tyngd. Det krävs fler hyresrätter i stadskärnan och skärgården, vilket bör konkretiseras i avsnittet genomförande. Det bör också konkretiseras hur flyttkedjor ska ske och hur kommunen ska påverka bostadsförsörjningen och främja prisvärda och långsiktigt hållbara bostäder genom sitt planmonopol och genom markanvisningar.

Kommunens bemötande

Kommunen bedömer att översiktsplanens utvecklingsinriktning om bebyggelse och riktlinjer om att begränsa klimatpåverkan ger förutsättningar för en sammantaget hållbar utveckling. Avsnittet om kommunens koldioxidbudget förtydligas avseende tidsperspektiv och vägen till netto-noll-utsläpp.

Översiktsplanen anger att merparten av bebyggelse ska tillkomma inom och i anslutning till centralorten, kommundelscentrum och landsbygdsnoder. Därutöver ska övriga orter kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Ny bebyggelse ska också kunna tillkomma i hela kommunen där platsens förutsättningar så medger. Kommunen ser ingen motsättning i dessa ställningstaganden.

Avsnittet om jordbruksmark fokuserar särskilt på brukningsvärdet eftersom lagskyddet i miljöbalken handlar om brukningsvärd jordbruksmark. Odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden beaktas även i andra avsnitt i översiktsplanen, såsom kapitlet Natur- och friluftsliv samt Kulturmiljö, samt i andra hänsynskartor som exempelvis grön infrastruktur.

Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering kompletteras med att kommunen avser att kartlägga vilka områden i kommunen som lämpar sig för utbyggnad av sol- och vindkraft, samt vilka som inte är lämpliga. Kommunen vidhåller sin syn om att området vid Svenska Björn inte är lämpligt för vindbruk.

Översiktsplanen har riktlinjer om tillgång till rent vatten. Kommunen håller på att ta fram en vattentjänstplan i enlighet med nya krav i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) samt uppdatering av kommunens VA-plan. Kommunen avser även att ta fram åtgärdsprogram för vattenområden.

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning om hur kommunen ska utvecklas utifrån social hållbarhet. Översiktsplanen utgår från att kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt – såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Hållbarhetsbedömningen av översiktsplanen omfattar därför samtliga aspekter. Översiktsplanen beskriver behovet av ett varierat bostadsutbud. Kommunens arbete med bostadsförsörjning beskrivs mer utförligt i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.

Grisslehamn

Översiktsplanen bör förtydligas avseende det föreslagna vägreservatet för väg 283 genom Grisslehamn. Har naturvärden och andra eventuella konfliktområden studerats? I samband med ombyggnad av väg 283 bör gång- och cykelvägar förbättras.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende det föreslagna vägreservatet så att det framgår att det behövs en ny vägsträckning för väg 283 genom Grisslehamn men att inga utredningar har

genomförts än. Naturvärden, andra eventuella konfliktområden samt möjligheter att förbättra gång- och cykelförbindelser studeras närmare i kommande vägplan.

Hallstavik

V noterar att Hallstavik har stora utvecklingsmöjligheter och ser att kommunen kan främja en ökad inflyttning och en levande ort där allting finns. De ser positivt på en gång- och cykelväg som knyter ihop centrum med Skärsta, en ny park och upprustning av Skeboån. De önskar dock att kanalen utvecklas för kanot, kajak och paddling i stället för småbåtshamn. Anläggande av småbåtshamn och muddringsarbete kan medföra stora risker för djur- och fågelliv och ge problem med övergödning.

Kommunens bemötande

Noteras.

Ställningstagandet om park och småbåtshamn vid Skeboåparkens mynning förtydligas så att det framgår att det behöver utredas hur muddring kan genomföras utan att påverka vattenintaget och brukets verksamhet negativt.

Föreningar, organisationer och företag

Björkö Landsbygdsutveckling (BLU)

BLU anser att kommunen behöver intensifiera arbetet med landsbygdsutveckling och att översiktsplanen kan vässas avseende landsbygdsutveckling. De hänvisar till sitt samrådsyttrande där de önskade att Björkö Kyrkby markeras som ett område för utvecklad mark- och vattenanvändning. De vill att Björkö Kyrkby markeras som utvecklingsområde i översiktsplanen och att området ges möjlighet att växa med hyresbostäder. Området är enligt föreningen ett redan gryende landsbygdscentrum på Björkö.

BLU beskriver hur de kan bidra till att uppnå kommunens politiska mål. Bland annat beskriver de att de arbetat med ett projekt; GEMOVA med stöd av EU-bidrag via Leader, <https://gemova.se>. I Gemova-projektet ges förslag på en akvifyanalys som kan användas för rening av dricksvatten. De bedömer att dricksvattenförsörjning kan lösas genom befintliga brunnar som kompletteras med nya borrade eller grävda brunnar i kombination med tekniskt vatten (dagvatten). Sötvatten kan samlas upp norr om kyrkan, i en våtmark samt på södra Norrvreten och samlas i en damm vid Skeningeviken. De vill att kommunen tar fram en detaljplan för detta och för ny bebyggelse. De avser därefter att bilda en samfällighetsförening som förvaltar VA-lösningen.

BLU hänvisar till samrådsmöte 3 juni 2024 där de påstår att det framkom att det är möjligt att bebygga skolfastigheten med ett mindre antal bostäder.

Kommunens bemötande

Förutsättningarna att utveckla Björkö begränsas av att området i sin helhet utgör riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterade kust (4 kap. 2 och 4 §§ miljöbalken). Tillgång på dricksvatten och förutsättningar att anordna en hållbar VA-lösning är också en begränsande faktor för ny bebyggelse i skärgården. Kommunens syn är att sammanhängande bebyggelse i skärgården varsamt kan kompletteras och utvecklas. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området.

Detta ställningstagande gäller generellt för hela skärgårdsområdet. Huruvida det är lämpligt att ta fram en detaljplan för Björkö Kyrkby enligt BLU:s förslag hanteras om det inkommer en planförfrågan till kommunen. Kommunen gav inga besked om att bebygga skolfastigheten med bostäder vid mötet 3 juni 2024.

Framtid Edsbro och Edsbrobygdens föreningsråd

Utvecklingsgruppen Framtid Edsbro och Edsbrobygdens föreningsråd har tagit fram ett gemensamt yttrande i granskningsprocessen för ÖP 2050. Föreningarna framför att de inte anser att fördjupningen av översiktsplanen för Edsbro från 1995 ska upphöra att gälla och ersättas av ett fåtal punkter i ÖP 2050. De anser att många av de ämnen som tas upp i FÖP 95 är fortsatt relevanta och fortfarande behandlas på deras möten, så som VA-frågor, bostäder, äldreboende, cykelvägar, busstrafik och kultur. Föreningarna yrkar på att kommunen i stället satsar på att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för Edsbro inom fem år, och att detta anges i ÖP 2050.

Föreningarna yrkar även på att Edsbro markeras som landsbygdsnod i översiktsplanen. Edsbro är kommunens sjätte största tätort och ligger på strategiskt avstånd till Norrtälje, Uppsala och Stockholm. Edsbrobygden täcker ett viktigt område i kommunens västra del, som annars riskerar att hamna i ett ingenmansland. Om Edsbro visar sig sakna någon faktor som krävs för att utses som landsbygdsnod anser föreningarna att detta ska åtgärdas.

Kommunens bemötande

Efter utgången av 2025 kommer samtliga översiktsplaner som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla. Det gäller även för ändringar av översiktsplanen för en viss del av kommunens yta. Kommunen bedömer att det som fortfarande är aktuellt från FÖP:en från 1995 har arbetats in i den kommunomfattande översiktsplanen, bland annat några av FÖP:ens utbyggnadsområden. Tematiska riktlinjer om olika allmänna intressen gäller i hela kommunen.

Kommunen bedömer att behovet av förstudier eller fördjupning av översiktsplanen är störst i Bergshamra och Grisslehamn varför dessa områden prioriteras för fortsatta studier. Kommunen avser därutöver att göra en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka som kan hanteras med andra planeringsverktyg såsom planprogram eller förstudie.

Kommunen bedömer att det är en lämplig avvägning mellan förutsättningar för ekonomiskt effektiv samhällsservice och god tillgänglighet/närhet till samhällsservice att markera Norrtälje stad som centralort, Rimbo och Hallstavik som kommundelscentra, och Älmsta och Bergshamra som landsbygdsnoder. Detta utgör dock inga hinder för att utveckla Edsbro. Översiktsplanen anger att alla orter ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Ny bebyggelse ska kunna tillkomma i hela kommunen där platsens förutsättningar så medger. Edsbro fyller en viktig funktion för omgivande landsbygd genom visst utbud av service och kollektivtrafik.

Holmen AB

Holmen noterar att Norrtälje kommun tagit åt sig av flertalet av de synpunkter som bolaget lämnade under samrådet och ändrat översiktsplaneförslaget därefter. Holmen bedömer de planändringar som gjorts som positiva även om en del synpunkter kvarstår.

Skogsbruk

Kommunens ställningstagande angående skogsbruksmarkens vikt för fortsatt utveckling är positivt då det som Holmen tidigare angett är nödvändigt för den gröna omställningen att skogen kan brukas aktivt. Möjligheten till ett aktivt skogsbruk är även en nödvändighet för att Holmen ska kunna bedriva sin verksamhet i kommunen och bidra med arbetstillfällen.

Pappersbruket i Hallstavik

Holmen framför att det är bra att pappersbruket i Hallstavik fortsatt lyfts fram som viktigt för orten och kommunen och hoppas på ett klimat som möjliggör fortsatt utveckling av bolagets verksamhet. Bolaget ser det som mycket positivt att man valt att plocka bort förslaget om badplats vid Skeboåns mynning då det skulle kunna påverka vattenintaget till pappersbruket. Det är en nödvändighet att bruket har tillgång till vatten för att verksamheten där ska kunna bedrivas. Det verkar dock fortsatt ligga kvar planer på en park och småbåtshamn vid mynningen och det anges även att det ska muddras. Sådan verksamhet kan ha en negativ inverkan på vattenintaget och därmed äventyra brukets verksamhet på orten. Holmen önskar därför att dessa formuleringar tas bort ur planförslaget. Schakt och muddringsarbeten på platsen är direkt olämpliga.

LIS-områden

Holmen välkomnar en analys över vad som kan anses vara lämpliga LIS områden och framhåller de synpunkter bolaget la fram under samrådet.

Kommunens bemötande

Noteras.

Ställningstagandet om park och småbåtshamn vid Skeboåparkens mynning förtydligas så att det framgår att det behöver utredas hur muddring kan genomföras utan att påverka vattenintaget och brukets verksamhet negativt.

LIS-områden kan endast komma i fråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen. Vallmar kommer därför sannolikt inte att kunna pekats ut som LIS-område. Eventuellt kan östra Närdingens strand utgöra LIS-område.

Ilmatar Solar AB

Ilmatar Solar AB informerar om att bolaget har en ingången avsiktsförklaring sedan juni 2023 och ett arrendeavtal sedan november 2023 för delar av det planerade verksamhetsområde som i översiktsplanen benämns som "Längs E18 mot Kapellskär". Bolaget meddelar att de därmed är en direkt samrådspart för området samt att det i dagsläget pågår samråd för solcellspark för de delar överlapp sker.

Kommunens bemötande

Noteras. Området som markeras för verksamheter och industri längs E18 mot Kapellskär har ännu inte studerats vilket innebär att området kan komma att få en annan avgränsning i samband med efterföljande detaljplan.

Naturskyddsföreningen Roslagen (RNF)

RNF noterar att kommunen har tagit hänsyn till många av de synpunkter som framfördes under samrådet. De har under granskningen fokuserat på de avsnitt i planen som berör miljö, natur, klimat och hållbarhet.

Inledning och utgångspunkter

RNF konstaterar att takten i omställningen mot ett mer hållbart samhälle måste öka, både på nationell och kommunal nivå, för att miljö kvalitetsmålen och klimatmålen ska uppnås till 2050.

Utvecklingsinriktning

RNF anser att befolkningstrenden med en åldrande befolkning i Norrtälje fortsatt är problematisk. RNF efterlyser fler billigare och mindre hyresrätter för att få fler yngre att stanna kvar eller komma tillbaka till kommunen efter avslutade studier.

Mark- och vattenanvändning

Klimat, miljö och natur måste prioriteras framför nya verksamheter eller ny bebyggelse för att främja biologisk mångfald och folkhälsa. Näringslivet ska ges förutsättningar att utvecklas, men inte till vilket pris som helst. Tillgänglig natur i anslutning till befintlig bebyggelse behöver värnas.

RNF är positiv till att kommunen ska verka för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. En järnväg till Rimbo är inte bara viktigt ur ett restidsperspektiv utan även ur ett miljö- och klimatperspektiv. Föreningen anser att översiktsplanens formulering om järnvägsreservatet är för passiv och vill att förlängning av spåren sker så snart det är möjligt.

Vidare är RNF mycket positiva till att planen anger att laddplatser för elfordon behöver byggas ut över hela kommunen och att översiktsplanen har reviderats så att flera utbyggnadsområden som berör höga natur- och kulturmiljövärden eller strandskydd har utgått.

Förnybar energi bör prioriteras genom i första hand sol- och vindenergi på platser som inte ger en negativ inverkan på natur och miljö. Solenergi kan kombineras med jordbruk genom att ha sådant avstånd och höjd på solpanelerna att maskiner kan komma fram och så att får kan beta. Vindenergi bör i första hand vara havsbaserad utanför så kallade flyttfågelsträck.

RNF anser att det är för ensidig inriktning på de tätortscentrum som planeras att byggas om eller byggas nya. Den gestaltning som anges lyfter inte fram ortens karaktär. Det riskerar att göra att alla orter ser likadana ut. Centrumbebyggelse bör kunna ändras eller utvecklas för ett mer inbjudande centrum med mer grönska, lek och aktivitetsparker.

Föreningen delar kommunens syn att riksväg 77 bör kopplas till trafikplats Rösa för att ge kortast färdväg och bäst restid för långväga tung trafik och för regional trafik. Kollektivtrafiken kan då utvecklas mellan Norrtälje och Arlanda.

Verksamheter och industri

RNF anser att verksamheter och industrier i första hand bör utvecklas genom förtätning på mark som redan är avsatt för dessa ändamål. De är därför positiva till att dragracingbanan utanför Hallstavik har utgått. De noterar dock områden för tänkbara verksamheter eller industrier i planen som de anser är mindre bra då de berör jordbruksmark, värdefull natur och kulturmiljö m.m. RNF är positiva till att utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär kan komma att avgränsas i eventuell detaljplan då det finns skog och mark med höga natur- och kulturvärden i anslutning till utbyggnadsområdet.

De är även positiva till att planen ger utrymme för att utveckla hamnarna i Hallstavik och Grisslehamn. Att utveckla Grisslehamns hamn för mer persontransporter kräver dock en kraftfull utveckling av infrastrukturen påpekar föreningen.

Natur, friluftsliv och fritidsanläggningar

Att ha tillgång till natur och anläggningar som stimulerar hälsa och välmående är av stor vikt ur ett folkhälsoperspektiv. Utbyggnad av gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik till sådana anläggningar och natur är viktigt. RNF anser att det finns mycket att göra för att nå ambitionsnivån i planen i detta avseende. Det måste också till kraftfulla åtgärder för att nå målen om god vattenkvalitet i hav, sjöar och vattendrag enligt kommunens miljö- och klimatstrategi.

Efter samrådet har planen utvecklats med riktlinjer om den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster. Föreningen skulle gärna se att hela kommunens kuststräcka blev en så

kallad grönstruktur och att kommunen var mer aktiv i Pilot Stockholms skärgård och ekosystembaserad havsförvaltning.

Allmänna intressen

I avsnittet om bostäder och samhällsservice anser RNF att det saknas skrivelser om hållbart boende, exempelvis passivhus med minimal inverkan på klimat och miljö vid produktion och boende. Det är anmärkningsvärt att planera för bebyggelse som ökar utsläppen när det finns teknik att bygga klimatneutralt.

Föreningen är positiv till att översiktsplanen har reviderats avseende fastighetsnära insamling av förpackningar men anser att även grovavfall bör hämtas några gånger per år på olika ställen i kommunen.

RNF framför vidare att det behövs en plan för att stödja jordbrukare och skogsägare som vill ställa om till hållbart jordbruk och skogsbruk. De anser att kommunen ska tillsätta ett klimatkontor med klimatsamordnare som vägleder arbetet med klimat- och miljöfrågor.

Genomförande och konsekvenser

Föreningen saknar kommunens klimat- och miljöpolicy som verktyg för att genomföra översiktsplanen.

Hållbarhetsbedömning

RNF utläser av hållbarhetsbedömningen att planförslaget innebär eller riskerar innebära negativ påverkan för alla miljöaspekter då områden med värdefulla natur- och kulturvärden föreslås bebyggas och då planen bidrar till stora klimatutsläpp och påverkan på kommunens vatten. Föreningen ifrågasätter därför hur hållbarhetsbedömningen kan komma fram till positiva sociala konsekvenser när människors, djurs och naturens hälsa är hotad på grund av miljökonsekvensernas inverkan. RNF anser att översiktsplanen varken är kompatibel med kommunens miljö- och klimatstrategi eller den nyligen beslutade CO2-budgeten.

Hållbarhetsbedömningen innebär ett underkännande av planen ur miljö-, hållbarhets-, klimat och biologiskt mångfaldsperspektiv. RNF kräver därför att planen omarbetas i alla delar som är relevanta för natur, miljö och klimat.

Kommunens bemötande

Kommunens miljö- och klimatstrategi är ett viktigt styrdokument för att bidra till att de nationella energi- och klimatmålen nås. Avsnittet om energi- och klimatmål kompletteras med information om kommunens koldioxidbudget samt förtydligas avseende tidsperspektiv och vägen till netto-noll-utsläpp. Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens olika styrdokument ska tillämpas.

Översiktsplanen beskriver utmaningen med en åldrande befolkning samt behovet av ett varierat bostadsutbud. Hur kommunen planerar för bostadsförsörjningen i kommunen framgår av kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning. I kommunens riktlinjer för

bostadsförsörjning finns även mål och riktlinjer med syfte att säkerställa en långsiktig hushållning med naturresurser och energi vid bostadsbyggande.

Kommunen bedömer att översiktsplanen redovisar en lämplig avvägning mellan olika allmänna intressen. Mark- och vattenanvändningskartan behöver både möjliggöra för utveckling av näringsliv och bostäder samt värna om värdefulla natur- och rekreationsområden. I kommande detaljplaner utreds olika förutsättningar mer i detalj.

Avsnittet om gestaltad livsmiljö kompletteras med att olika tätorter ska gestaltas utifrån sin karaktär och att centrumbebyggelse kan bli mer inbjudande med mer grönska och plats för människor att mötas.

Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering kompletteras med att kommunen avser att kartlägga vilka områden i kommunen som lämpar sig för utbyggnad av sol- och vindkraft, samt vilka som inte är lämpliga.

Översiktsplanen har förtydligats avseende förutsättningar för att hämta restavfall i skärgården samt att det finns tre återvinningscentraler inom kommunen som tillsammans uppfyller den mottagnings- och behandlingskapacitet som motsvarar det avfall som produceras av kommunens invånare.

Kommunens organisation med förvaltningar och nämnder är inte en översiktsplanefråga och hanteras därför inte i översiktsplanen.

En översiktsplan anger förutsättningar för bland annat tätortsbebyggelse, industriområden, byggande av vägar och olika anläggningar för turism och friluftsliv. Det innebär att en översiktsplan i princip alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning inklusive en miljökonsekvensbeskrivning alltid ska göras när en översiktsplan upprättas eller ändras. För Norrtälje kommuns översiktsplan har en hållbarhetsbedömning gjorts med syfte att belysa vilka miljökonsekvenser, sociala konsekvenser samt ekonomiska konsekvenser planförslaget kan medföra. I hållbarhetsbedömningen har flera aspekter bedömts, dels var för sig, dels i en samlad bedömning. Även om planen bedöms ha negativa konsekvenser för flera av miljöaspekterna samt för risk- och klimatanpassning så lyfts positiva konsekvenser för trygghet och tillgänglighet, hållbart vardagsliv och levande samhällen samt för inkludering och social sammanhållning. Detta gör att den samlade bedömningen för de sociala konsekvenserna av planen alltså är positiv. De är dock viktigt att kommunen fortsatt bevakar de negativa konsekvenser som har identifierats så att påverkan på miljö- och klimat kan begränsas så långt möjligt i kommande planeringsprocesser.

Synpunkterna i övrigt noteras.

Roslagens ornitologiska förening

Roslagens ornitologiska förening (ROF) framför sina synpunkter i yttrandet först som tre sammanfattande punkter, och därefter indelat efter översiktsplanens olika kapitel. De sammanfattande synpunkterna är:

- Utpekandet av grönstrukturområden behöver revideras för att bättre spegla den faktiska förekomsten av områden av stor vikt för bevarandet av biologisk mångfald.
- Som granskningsförslaget ser ut nu får inte kommunens miljö- och klimatstrategi tillräckligt stort genomslag i praktiken och miljö- och klimatfrågor åsidosätts när visionen för den fysiska planeringen ska konkretiseras.
- Mer restriktiva riktlinjer för exploatering på jordbruksmark efterfrågas.

Kommunala mål och utgångspunkter

I avsnittet kommunala mål och utgångspunkter listas miljö- och klimatstrategin som ett viktigt styrdokument för översiktsplanen. ROF stödjer inriktningen i miljö- och klimatstrategin men ser att centrala delar om biologisk mångfald i strategin saknas i granskningsförslaget till Översiktsplan 2050. Till exempel finns inte de kustområden i kommunen som hyser den största biologiska mångfalden redovisade i planen.

Utvecklingsinriktning

ROF anser att det är bra att utvecklingsinriktningen för kommunens grönstruktur slår fast att värdefulla naturmiljöer inte bara måste bevaras, utan också utvecklas och stärkas. ROF önskar att denna vision konkretiseras genom att ange hur det ska genomföras, i den mån det är möjligt inom ramen för översiktsplanen.

Mark- och vattenanvändning

ROF hänvisar till tidigare samrådsyttrande gällande lokaliseringen av riksväg 77.

Allmänna intressen

I kapitlet natur och friluftsliv återfinns flera skrivningar om att bevara och skydda värdefulla naturområden och en riktlinje om att kommunen, i samverkan med berörda aktörer, ska verka för att öka andelen skyddad natur, särskilt tätortsnära. ROF anser att det i sammanhanget inte har skett någon dialog inför att en större ridanläggning föreslås i Norrtälje stads direkta närhet, i befintligt naturreservat. Föreningen ser vidare att översiktsplanen snarare öppnar upp för exploatering av flera synnerligen värdefulla naturområden i kommunen, särskilt i dess kusttrakter.

Vidare har översiktsplanen en riktlinje om att stärka den biologiska mångfalden och att värna spridningskorridorer för djur och växter. I relation till den riktlinjen anser ROF att den kommunala grönstrukturplanen är mycket bristfällig. Kraftigt skogsbrukspåverkade trakter med ytterst begränsad mångfald har tagits med, medan artrika kalktrakter vid kusten, särskilt på Singö, Vaddö, Björkö-Arholma samt Rådmanö, inte har tagits med som grönstruktur.

Detta anser ROF är den största bristen när det gäller naturvårdsaspekterna i granskningsförslaget.

ROF anser vidare att riktlinjen om att undvika att exploatera mark som klassas som kategori 1 och 2 enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar är bristfälligt formulerad. Föreningen framför att det i Norrtälje kommun finns en lång rad arter och naturtyper som är globalt ytterst sällsynta och globalt hotade, ex. flera kust- och skärgårdsmiljöer och dithörande fauna och flora. Då det inte är säkert att dessa klassas som 1 eller 2 i standarden med hittillsvarande bedömningar finns det risk att värden går förlorade vid framtida planeringsprocesser och exploateringar. ROF anser att begreppen *ansvarsart* och *ansvarsnaturtyp* hade varit mer användbara begrepp i översiktsplanen och framför att det nyligen avslutade LONA-projektet "Ansvarsarter och ansvarsnaturtyper i Norrtälje kommun" kan nyttjas som vägledning. Med nuvarande formuleringar anser ROF att vissa arter som idag har en relativt god bevarandestatus tack vare en stark population enbart i denna del av landet kommer att förbises i den fysiska planeringen med försämrad bevarandestatus som följd.

Vidare bör det i riktlinjerna om vilka objekt som ska undvikas vid exploatering även ställas krav på att lämna tillräckliga kantzoner kring sådana objekt anser föreningen.

Trots översiktsplanens skrivningar om att värna odlingslandskapet och säkerställa tillgång till brukningsbar mark så är ROF:s uppfattning att det i Norrtälje kommun systematiskt byggs bostäder på bra jordbruksmark. ROF efterlyser, som på många andra håll i landet, betydligt tuffare riktlinjer för bostadsbygge på jordbruksmark.

Under rubriken Klimat anser ROF att kopplingen mellan ekosystemens biologiska mångfald och dess resiliens under förändrade klimatförhållanden skulle kunna uppmärksammas i större utsträckning. Föreningen menar att det är viktigt att lyfta detta eftersom det ytterligare stärker motiven till åtgärder för bevarande av biologisk mångfald.

Genomförande och konsekvenser

Föreningens uppfattning är att även hållbarhetsbedömningen visar på att översiktsplanen inte återspeglar kommunens miljö- och klimatstrategi och att miljö- och klimatfrågor inte tas på tillräckligt stort allvar i översiktsplanen. I hållbarhetsbedömningen framgår det att översiktsplanen är bristfällig avseende att säkerställa att naturvärden inte minskar. Planen innebär en risk för små negativa konsekvenser för natur samt måttliga negativa konsekvenser på klimatet jämfört med nuläget. ROF anser att det saknas insikt om att positiv långsiktig utveckling på övriga planområden är omöjlig utan drastiska åtgärder för att hämma utarmningen av den biologiska mångfalden och för att minska klimatförändringarna.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen utgår från befintligt kunskapsunderlag. Kommunen bedömer att översiktsplanens tematiska riktlinjer om allmänna intressen ger tillräcklig vägledning genom att ange kommunens viljeinriktning och ambition.

Kommunen har inte mottagit något samrådsyttrande från Roslagens ornitologiska förening.

Kommunen bedömer att översiktsplanen redovisar en lämplig avvägning mellan olika allmänna intressen och utgår från kommunens klimat- och miljöstrategi på lämpligt sätt.

Översiktsplanens förslag att lokalisera en kommande ridanläggning norr om Norrtälje stad utgör ett första steg i en dialog. Fortsatt dialog sker i samband med efterföljande plan- och/eller tillståndsprocesser. En ridsportsanläggning kommer behöva anpassa sig efter naturreservatets föreskrifter.

Översiktsplanens hänsynskartor över områden med höga naturvärden, ekologiskt särskilt känsliga områden och grön infrastruktur utgör underlag till översiktsplanen. Den kartläggning av grön infrastruktur som har tagits fram är en övergripande kartläggning och analys av Norrtälje kommuns gröna infrastruktur, ingen kommunal grönstrukturplan. På lite längre sikt ser kommunen behov av att fördjupa detta arbete och ta fram en Grönplan.

Översiktsplanens faktaruta om rödlistade arter kompletteras med information om ansvarsarter och ansvarsnaturtyper. LONA-projektet om ansvarsarter i Norrtälje utgör ett kunskapsunderlag till såväl enskilda plan- och byggfrågor, som kommunens kommande Grönplan.

Översiktsplanens riktlinje om att undvika att exploatera mark som klassas som kategori 1 och 2 enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar kompletteras med att även en kantzonen till sådana områden ska undvikas.

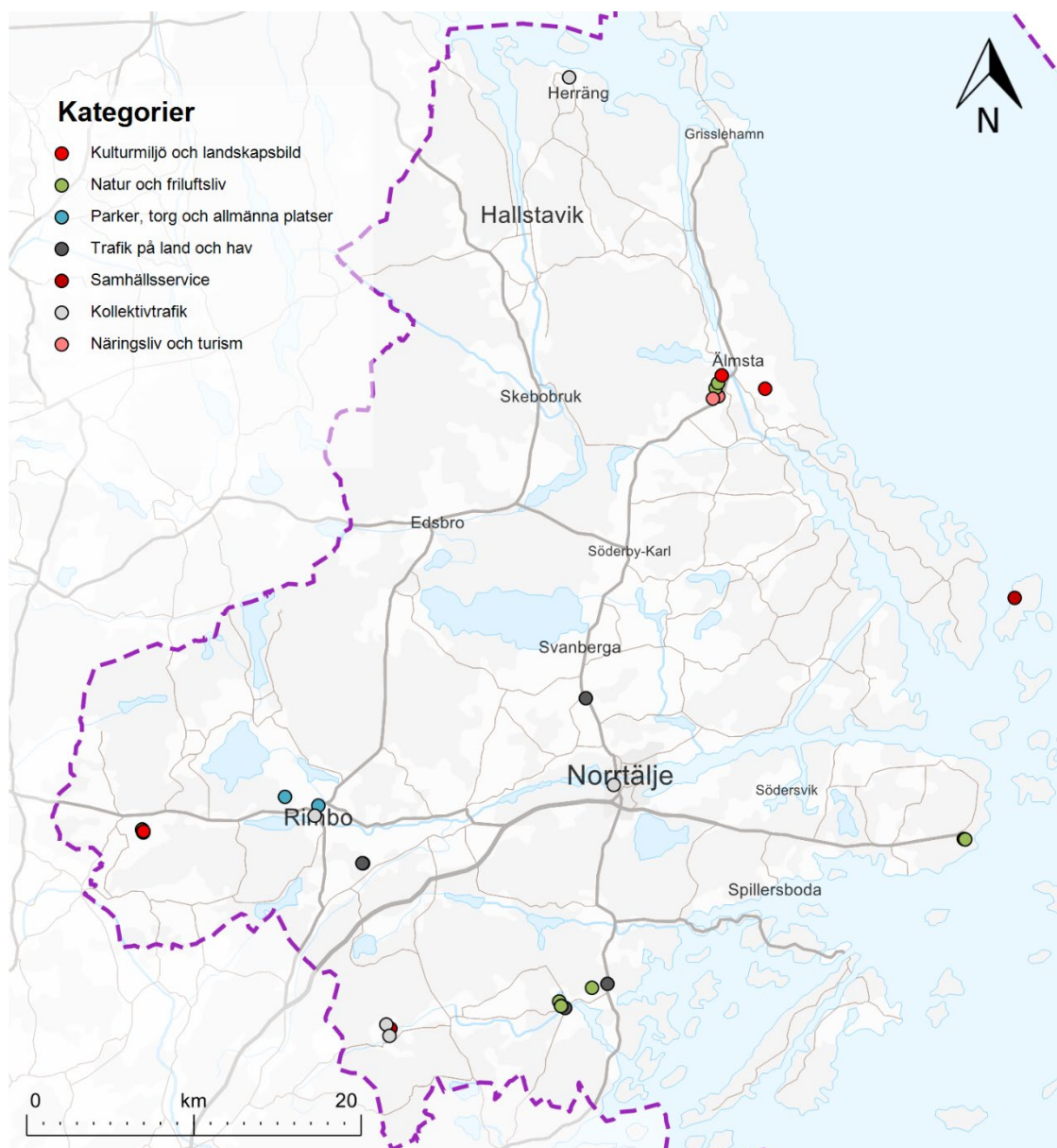
Översiktsplanen förtydligas avseende det pågående arbetet med kommunens jordbruksmarksstrategi.

Översiktsplanen förtydligas med att det finns en koppling mellan ekosystemens biologiska mångfald och dess resiliens under förändrade klimatförhållanden.

Hållbarhetsbedömningen har gjorts syfte att belysa vilka miljökonsekvenser, sociala konsekvenser samt ekonomiska konsekvenser planförslaget kan medföra. Det är viktigt att kommunen fortsatt bevakar de negativa konsekvenser som har identifierats så att påverkan på miljö- och klimat kan begränsas så långt möjligt i kommande planeringsprocesser.

Privatpersoner

Synpunkter från privatpersoner redovisas tematiskt nedan. Synpunkterna har inkommit via det digitala formatet av översiktsplanen, där det gick att markera sin synpunkt på karta samt via en webbenkät, sociala medier och e-post. Totalt inkom 66 yttranden med cirka 111 synpunkter från privatpersoner. Många av de som lämnat ett yttrande har alltså haft flera synpunkter om olika frågor i samma yttrande. Den geografiska spridningen av synpunkter som inkommit via den digitala kartan redovisas nedan, se Figur 2.

Figur 2. Digitalt inkomna synpunkter som markerats på kartan

En del synpunkter lämnade av enskilda är relativt detaljerade och utgör inte översiktsplanerfrågor. De synpunkterna har därför inte påverkat utformningen av översiktsplanen men har vidarebefordrats till berörd förvaltning eller bolag.

Då förslaget till ny översiktsplan var ute på granskning samtidigt som fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad har ett par synpunkter gällande Norrtälje stad lämnats i översiktsplanens digitala karta. Dessa synpunkter har omhändertagits och bemöts inom ramen för FÖP Norrtälje stad.

För synpunkter som lämnades via den digitala kartan samt webbenkäten fanns möjlighet för de yttrande att lämna bakgrundsinformation såsom, ålder, kön, koppling till kommunen och bostadsort. Synpunkter inkomna via e-post och brev rymmer inte sådan bakgrundsinformation, men redovisas i detta avsnitt tillsammans med data från de digitalt inlämnade synpunkterna. Baserat på denna frivilligt angivna bakgrundsinformation kan följande utläsas:

- **Geografisk fördelning**

De flesta synpunkterna är fördelade i kluster, främst i koppling till kommunens olika orter. Många synpunkter har lämnats i Älmsta, Rimbo, Sättra samt i Bergshamra med omnejd, se Figur 2. Ett par synpunkter lämnades inom den geografiska avgränsningen för fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad. Dessa synpunkter behandlas i det särskilda utlåtandet för den planen.

- **Boende**

Majoriteten av de som lämnat synpunkter är boende i kommunen. Merparten är permanentboende, men även fritidsboende samt personer som ej angett typ av boende har svarat.

- **Koppling till kommunen**

Av de som angett en koppling till kommunen, har omkring en femtedel angett att de arbetar i kommunen. Närmare hälften av de som lämnat synpunkter har dock inte svarat på frågan om koppling till kommunen. Flertalet av dessa kan antas vara boende i kommunen.

- **Könsidentitet**

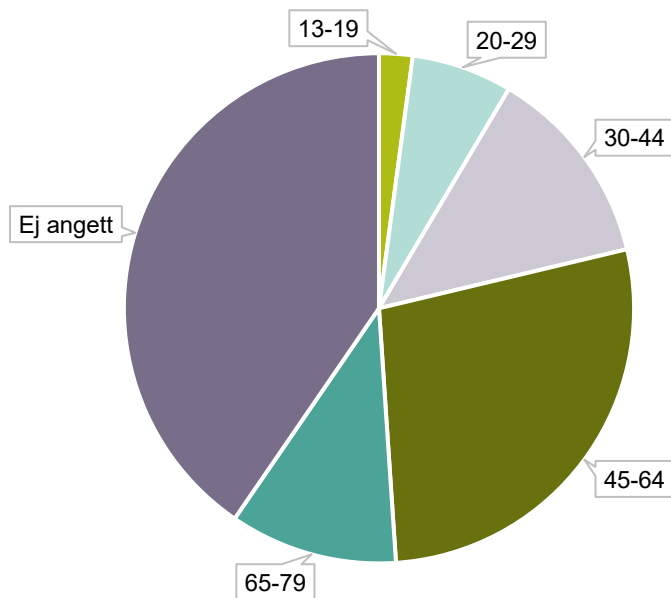
Något fler kvinnor än män har lämnat synpunkter. Ungefär en tredjedel av de som svarat har valt att inte ange sin könsidentitet.

- **Ålder**

Åldersgruppen 45-64 utgjorde cirka en tredjedel av de som lämnat synpunkter och är därmed den största åldersgruppen av de som angett ålder. Därefter kommer åldersgrupperna 30-44, samt 65-79. Inga svar har inkommit från åldersgrupperna 0-13 samt över 80 år. Knappt hälften valde att inte ange sin ålder. Se Figur 3.

- **Kategori av synpunkt**

Den vanligaste typen av synpunkt berör bostäder och bebyggelseutveckling. Synpunkter inom denna kategori inkom främst via e-post. Den andra vanligaste typen av synpunkt berör trafik på land och hav, följt av parker, torg och allmänna platser samt kollektivtrafik. Se Figur 4.

Figur 3. Åldersfördelning bland synpunktslämnarna

Figur 4. Fördelning av synpunkternas kategorier

Bostäder och bebyggelseutveckling

Flera yttranden (4), och många synpunkter inom dessa, handlar om bostäder och bebyggelseutveckling. Totalt är det 20 synpunkter som tas upp i yttrandena som berör bostäder, utbyggnadsområden och bebyggelseutveckling på landsbygden och i skärgården. Synpunkter inom denna kategori har främst lämnats in via e-post och syns därför inte i kartan.

En enskild delar inte kommunens syn på att översiktsplanen för Norrtälje kommun i huvudsak är förenlig med RUFSS 2050. Denne menar att det finns anledning att anta att tillkommande bostäder i Norrtälje kan bli större än tidigare bedömt. Det framförs i synpunkten att det finns en ökad benägenhet att arbeta hemifrån, en ökad otrygghet i Stockholm med närförorter, samt att det är lägre bostadskostnad i Norrtälje kommun jämfört med i Stockholm med närförorter. Något som gör att fler väljer att bosätta sig i Norrtälje kommun.

En enskild ställer sig frågande till det antal bostäder som anges för utbyggnadsområdet i Gräddö. I översiktsplanens karta anges ändrad markanvändning samt ett spann på 40–50 nya bostäder på fastigheterna Gräddö 7:3 samt kommunens mark 2:41 m.fl. Den enskilde framför att det planeras 100–150 nya bostäder på den kommunalt ägda marken Gräddö 2:41-2:43 och undrar om dessa bostäder då är utöver de 40–50 bostäder som anges trots att den ytan ingår i det markerade utbyggnadsområdet i översiktsplanen. Vidare framför den enskilde att skrivningen om ändrad bostadsbebyggelse är otydlig och svår att förstå. Det står att: "Ändrad användning innebär att nuvarande användning avses ändras till något annat. Exempelvis exploatering av områden för bostäder eller verksamheter eller omvandling av ett bebyggt område från en användning till en annan. Här omfattas både pågående detaljplaner, positiva planbesked och utvecklingsmöjligheter som kommunen ser som lämplig på kort eller lång sikt, men som inte är föremål för pågående planering." Den sista skrivelsen "men som inte är föremål för pågående planering" kan tolkas gälla även pågående detaljplaner vilket blir ologiskt menar den enskilde.

Enskild är även kritisk till att frigörande av småhus kommer bryta trenden med en åldrande befolkning i kommunen. Den enskilde menar att de småhus som frigörs ofta är äldre och i behov av en renovering. Enskild tror inte att det finns ett intresse eller kunskap för att rusta upp ett hus hos individer som kommer utifrån kommunen. Därmed menar enskild att de småhus som frigörs kommer förvärfvas av familjer som redan bor i kommunen.

Bebyggelseutveckling på landsbygden

Flera synpunkter handlar om bebyggelseutveckling på landsbygden. En enskild lyfter vikten av att satsa på en levande landsbygd inom kommunen. En annan anser att de riktlinjer och målsättningar som presenteras, i sig själv, försvårar en utveckling. Skrivelsen "Det behöver finnas en godtagbar tillgång till service och infrastruktur. Särskilt [...] viktigt är tillgång till bredband, kollektivtrafik och gång- och cykelvägar" kan komma att hindra bebyggelseutveckling på landsbygden. Den enskilde lyfter att det ofta saknas gång- och

cykelvägar i byar och mindre orter i dagsläget, och att skrivelsen då kan tolkas som att en avsaknad av befintlig gång- och cykelinfrastruktur utgör hinder för vidare utveckling. Det framförs att denna skrivelse inte är förenligt med kommunens positiva syn på ny bebyggelse på landsbygden.

En annan enskild framför att en tillämpning av den övergripande strategin "Övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär [...]" kommer att stöta på onödigt stränga hinder i praktiken, trots goda förutsättningar för utveckling.

I en synpunkt framförs det att målsättningarna och riktlinjerna för landsbygdsutveckling i Norrtälje är otydliga, vilket kan påverka om bygglov blir beviljat eller inte, då riktlinjerna kan tolkas olika. Riktlinjer för landsbygdsutveckling hindrar folk att bosätta sig vart de vill, och att det även hindrar inflyttning till kommunen. Det lyfts därmed kritik till utvecklingsinriktningen i planen och framförs att det inte finns ett egenvärde i att styra bebyggelse till vissa områden i kommunen.

En enskild är kritisk till att det ställs plankrav inom "särskild expansiv landsbygd" och anser att detaljplan, även vid bebyggelse inom "särskilt expansiv landsbygd" inte ska vara nödvändig. Den enskilde menar att plankravet samt kostnaden för en detaljplan kommer påverka de som önskar bygga egna hus och leda till att antalet fria hus och bostäder kommer minska eller helt upphöra. Detta resulterar i att familjer behöver flytta länge ut från Norrtälje om de önskar bygga ett eget hus.

Bebyggelseutveckling i skärgården

Två enskilda motsätter sig kommunens resonemang om att Harg-Karlsängen på Vätö, ska fungera som en tätort. Synpunkterna framför att detta inte ligger i linje med plan- och bygglagens definition av sammanhållen bebyggelse, inte följer definitionen från SCB eller är baserat på hur området ser ut. En enskild menar att kommunens utnämning av Harg-Karlsängen som tätort syftar till att kringgå tuffa villkor ur exploateringssynpunkt, då till exempel skrivningen: "exploatering [...] som inte rör utveckling av befintliga tätorter [...] ska prövas gentemot påverkan på natur och kulturmiljövärden för att undvika påtaglig skada", annars hade gällt för området. Den enskilde ser dock positivt på att tillgång på dricksvatten och en hållbar VA-lösning alltid ska säkerställas, då det kan begränsa planer på bebyggelse vid stenhuggeriet, vilken den enskilde är emot. Den enskilde påpekar även att Karlsängen-Vätöberg pekas ut som en av åtta kulturmiljöer av regionalt intresse och menar därmed att storskaliga byggprojekt vid stenhuggeriet inte är lämpligt. Vidare hänvisar den enskilde till ställningstagandet om kulturmiljöer av regionalt intresse. Det anges i granskningsförslaget av översiktsplanen att "exploatering intill känsliga kulturmiljöer kan medföra ett ökat slitage eller påverkan som sänker miljöernas värden", och att "åtgärder som kan riskera betydande negativa konsekvenser för kulturvärden bör därför inte tillåtas". Detta ställningstagande gör det ytterligare svårt att förstå kommunens resonemang om att Harg-Karlsängen ska ses som en tätort, menar den enskilde. En annan enskild är kritisk till kommunens syn på miljöbalkens

lagstiftning och definitionen av tätort, och menar att det kan bli kostsamt för kommunens invånare.

En annan enskild ifrågasätter hur kommunen har tänkt med kriterierna för omvandling av fritidsboende till permanentboende. Det är ologiskt att ett kriterium kan förhindra ett område från att omvandlas till permanentboende, om det uppfyller resterande kriterier och har goda förutsättningar för permanentboende. Enskild ställer sig frågande till att ställa krav på service och kollektivtrafik vid en omvandling till permanentboende då detta inte har implementerats i andra områden. Den enskilde lyfter Arholma som exempel och menar att det är ett område där exploatering uppmuntras, men att det saknas service i form av sjukvård i närheten.

Kommunens bemötande

Kommunen delar bilden av att Norrtälje kommun är en attraktiv kommun som även fortsatt kommer ha en positiv befolkningsutveckling till följd av ett positivt flyttnetto. Kommunen vidhåller dock sin syn om att översiktsplanen i huvudsak är förenlig med den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUF5 2050. Översiktsplanen beskriver en önskvärd befolkningsutveckling som ligger i linje med RUF5 och som ger förutsättningar att balansera utvecklingen mot stora investeringar i infrastruktur, tekniska anläggningar och samhällsservice.

Översiktsplanen korrigeras avseende felskrivningen om antal tillkommande bostäder inom utbyggnadsområdet i Gräddö. Korrekt antal tillkommande bostäder ska vara 100-150 inom utbyggnadsområdet. Beskrivningen av sammanhängande bostadsbebyggelse ändrad användning förtydligas.

Framförd kritik om huruvida frigörande av småhus kan påverka demografin i kommunen noteras.

Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning avseende landsbygdsutveckling. Kommunen är positivt inställd till ny bebyggelse på landsbygden där platsens förutsättningar så medger och vill stötta initiativ som kan utveckla kommunens olika delar. Skrivningen om att det behöver finnas godtagbar tillgång till service och infrastruktur såsom gång- och cykelvägar nyanseras så att den inte uppfattas som motstridig mot kommunens syn på utveckling av landsbygden.

Kommunen anser att bebyggelseutvecklingen inom särskilt expansiv landsbygd behöver ses i ett sammanhang för att säkerställa en god bebyggd miljö och hållbar kommunal ekonomi där vatten- och avloppsfrågor, kommunikationer, samhällsservice med mera kan analyseras och ges hållbara lösningar. Det innebär att ny bebyggelse, inom och i anslutning till sammanhängande bostadsbebyggelse, behöver planläggas inför fortsatta förhandsbesked och bygglov.

Kommunen vidhåller sin syn om att Harg-Karlsängen bör ses som en tätort då orterna ligger så nära varandra att de nästan utgör sammanhängande bebyggelse. Kommunen ser positivt på en utveckling av befintliga orter i kustområdet för att värna en levande skärgård. Harg utgör en servicenod för Vätö med samhällsservice i form av livsmedelsbutik och skola och bör ges förutsättningar för fortsatt utveckling. Anpassning till särskilda värden på platsen (i enlighet med översiktsplanens riktlinjer om olika allmänna intressen) ska ske vid eventuell efterföljande planläggning eller bygglovgivning.

Kommunen vidhåller sin syn om att både en hållbar vatten- och avloppslösning, rimlig tillgång till samhällsservice samt förutsättningar för goda pendlingsmöjligheter är av vikt vid omvandling av fritidshus till permanentboende.

Trafik på land och hav

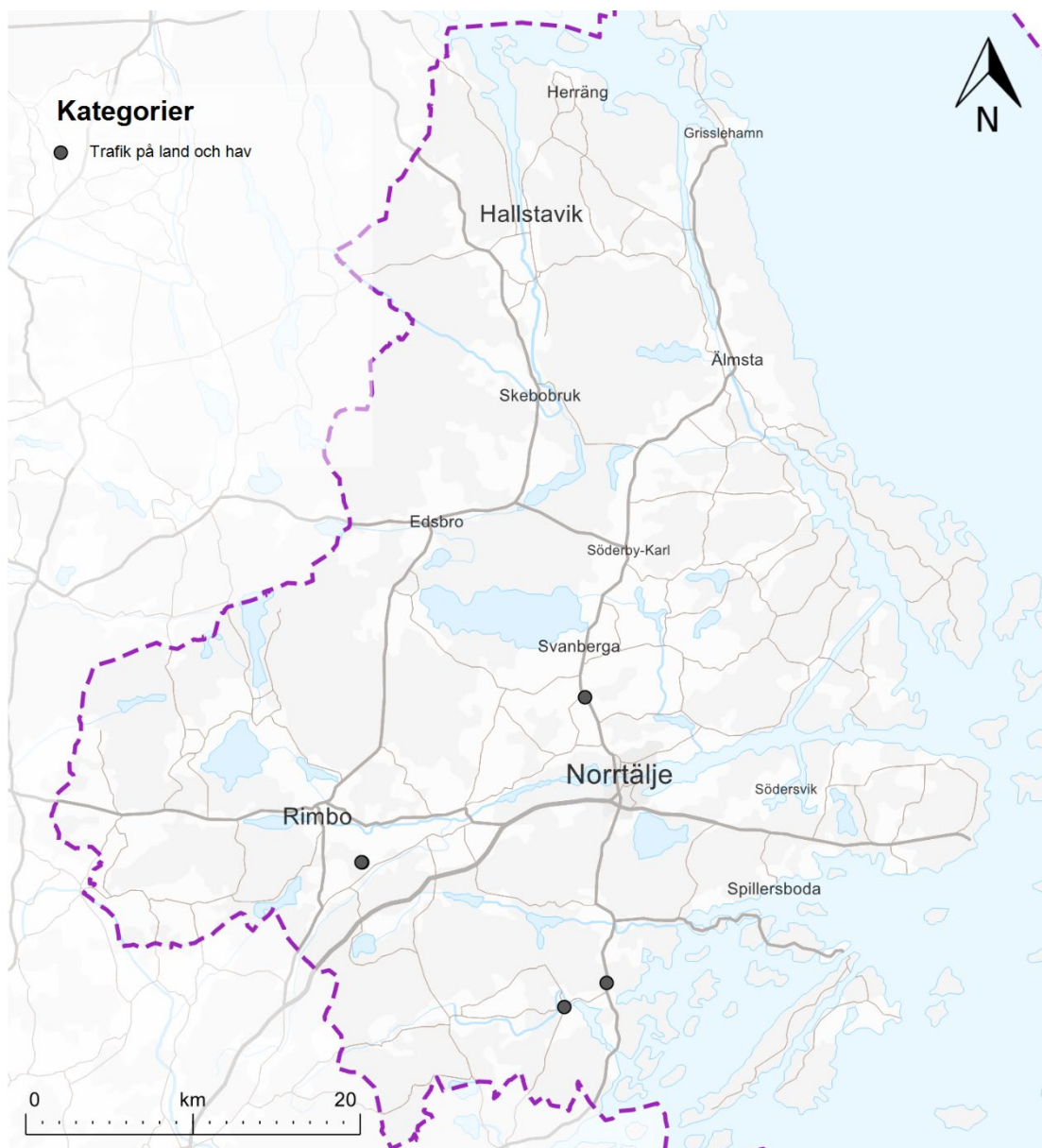
Ett flertal (18) synpunkter handlar om trafik på land och hav. Dessa synpunkter lyftes i 12 yttranden varav fyra yttranden som inkommit via den digitala kartan, se Figur 5.

Väg- och järnvägsreservat

Ett par (2) synpunkter inom kategorin trafik på land och hav nämner den nya sträckningen av väg 77. I en av synpunkterna framförs det att väg 77 bör breddas, samt att det bör göras en tunnel under Rimbo i stället för det förslag som presenterats i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo för att undvika att jordbruksmark och natur blir exploaterad.

En synpunkt berör den ändrade markanvändningen som är planerad vid ny dragnings av riksväg 77 och länsväg 280 söder om Rimbo (transportorienterade verksamheter) samt reservat för förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. Enskild framför att fastighet Rimbo-Bergby 1:21 faller inom det markerade området för utvecklad mark- och vattenanvändning på översiktsplanens karta och lyfter att det markerade området täcker en stor del av fastighetens marker där 13 byggnader, bland annat ett stall, lastbilsgarage och flera uthus berörs. Enskild ställer sig kritisk till skalan och storleken på utbredningen av väg- och järnvägskorridoren och menar att den inte är realistisk eller försvarbar. Synpunkten lyfter att vattentäkten på fastigheten är exproprierad sen tidigare. Enskild ifrågasätter även hur dragningen av korridoren har gått till och varför den täcker så stor del av fastighet Rimbo-Bergby 1:21. Den enskilde ställer sig frågande till vad korridoren ska användas till utöver väg och järnväg, samt om den befintliga banvallen kan användas vid bebyggelse av ny järnväg till Rimbo.

I en synpunkt ifrågasätter en enskild kommunens förslag på förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18. Denne är kritisk till hur en ny dragnings av vägen hade sett ut, och om det hade gjort pendlingsmöjligheterna till Stockholm smidigare. Det hade varit ett stort projekt, med liten utdelning menar den enskilde.

Figur 5. Synpunkter inom trafik på land och hav från digital karta

Kommunens bemötande

Kommunen har sedan granskningen inleddes beslutat att godta Trafikverkets föreslagna korridor för väg 77. Att förlägga väg 77 i en tunnel under Rimbo skulle vara mycket kostsamt och bedöms inte vara rimligt med hänsyn till de trafikflöden som råder. Kommunen befarar dock att en stor andel av trafiken på väg 77 kommer att fortsätta gå genom Rimbo samhälle även efter att den nya sträckningen har byggts ut. Det behövs därför trafikflödesanalyser som visar trafikmängder på olika sträckor. Det behövs även ändrad utformning av trafikmiljön i Rimbo för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation här.

Översiktsplanens beskrivning av framtida väg- och järnvägsreservat förtydligas i både text och karta så att det framgår att inga utredningar för framtida sträckningar har gjorts utan att reservaten utgör en utredningskorridor och att utbredning i kartan ska tolkas ungefärligt. Syftet med såväl väg- som järnvägsreservat är att synliggöra behov på längre sikt och att säkerställa att framtida väg- och järnvägsdragningar inte omöjliggörs. För en framtida förlängning av Roslagsbanan till Rimbo är utgångspunkten att ny järnväg så långt möjligt följer banvallens sträckning. Exakt dragning behöver dock utredas i en kommande järnvägsplan.

Kommunen avser att studera hur kopplingen mellan Bergshamra och E18 kan förbättras i en fördjupning av översiktsplanen. Kommunen ser ett behov av kortare restider från Bergshamra till Stockholm och att ge förutsättningar för förbättrad kollektivtrafik.

Cykel- och gångtrafik

Flera (7) synpunkter handlar om behov av nya sträckningar av gång- och cykelvägar i kommunen. Två enskilda önskar en ny gång- och cykelväg mellan Sättra och Hallstasviksbron, vidare över Tulkavägen. Det framförs även önskemål om en separat cykelväg på kustlinjen mellan Hargshamn och Hallstavik (Kustvägen) där bilvägen är smal. En enskild önskar en cykelväg mellan Ekeby vägskalet och Nånö och en annan efterfrågar en cykelväg till Svanberga. En synpunkt lyfter att det bör finnas en cykelväg mellan Simpnäs och Grisslehamn eftersom det inte går direkta bussförbindelser på den sträckan. Antalet avgångar är även begränsade på helger och kvällstid.

I en synpunkt lyfts kritik mot översiktsplanens riktlinje om att "Skapa gena, trygga, säkra och sammanhängande gång- och cykelnät", då den enskilde menar att det redan finns befintliga cykelvägar i kommunen som inte får uppmärksamhet. Samme enskilde framför att banvallar nämns som en viktig del för utvecklingen av cykelinfrastrukturen, men anser att det inte framgår hur banvallarna påverkar lokalisering av ny bebyggelse. Bebyggelse bör lokaliseras i koppling till gamla banvallar med syfte att säkerställa närhet till cykelvägar. Vidare anser den enskilde att plankraven inom "särskilt expansiv landsbygd" utgör hinder för att bebyggelse ska kunna lokaliseras nära banvallar. Som resultat tillkommer bebyggelse på platser långt ifrån cykelvägar och centralorten, vilket vidare kan öka behovet av nya cykelvägar.

Kommunens bemötande

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånare att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer, verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör

förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen anger att nedlagda banvallar i kommunen utgör viktiga gång-, cykel- och rekreationsstråk. Ny bebyggelse bör dock främst tillkomma i kommunens centralort, kommundelscentrum samt landsbygdsnoder där en god boendemiljö med tillgång till såväl ett varierat bostadsutbud som till service, kollektivtrafik och gång- och cykelförbindelser inom orten enklare kan säkerställas.

Trafiksäkerhet

Flera synpunkter (8) handlar om trafiksäkerhet. En enskild efterfrågar en trottoar utmed Gottstavägen för att öka trafiksäkerheten. I dagsläget är det inte säkert för fotgängare eller personer med rullator och barnvagn, då vägen har trafik med höga hastigheter från buss och lastbil. En annan enskild tar upp en alternativ lokalisering av den planerade cykelvägen längs med länsväg 276 (Bergshamra- Norrtälje), som i stället bör följa mindre vägar i området för att öka trafiksäkerheten. I synpunkten lyfts det som önskvärt att den alternativa cykelvägen har kopplingar till naturområden, badplatser samt Roslagsleden.

En enskild framför att det bör tillkomma ett farthinder för att minska hastigheten på Bergshamravägen från Riala mot Bergshamra. Denne anser även att det är dålig uppsyn vid utfarten till Bergshamravägen från Bergshamra byväg, specifikt gällande bilar körandes från Riala.

Två enskilda anser att trafiksäkerheten på väg 76 mellan Norrtälje och Söderby-Karl bör förbättras för gående och cyklister. De föreslår en asfalterad vägren, 40 cm utanför vägens sidomarkering för att säkerställa trafiksäkerheten.

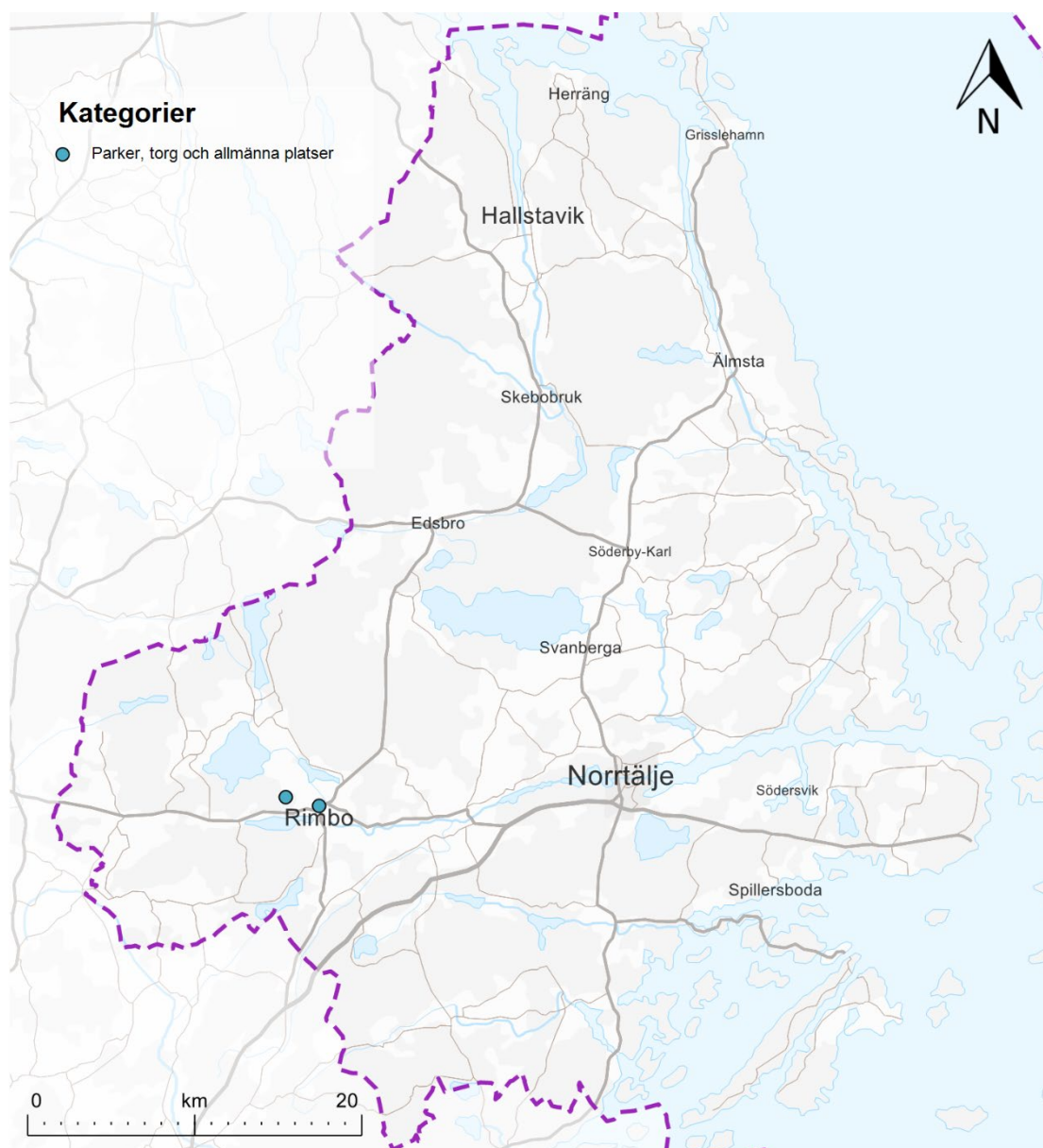
En synpunkt lyfter likande problem på sträckan mellan Vidö vägskäl och Edebo, där en enskild anser att vägräcket gör vägen trång och osäker för gående och cyklister som behöver ta sig fram på vägrenen.

Kommunens bemötande

Kommunen strävar efter att transportsystemet ska vara tryggt och säkert. På många platser i kommunen är det idag bristande trafiksäkerhet. Kommunen har vare sig rådighet över beslut om åtgärder längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer, verka för att förbättra förutsättningarna för trafiksäkerheten. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Parker, torg och allmänna platser

Flera (17) synpunkter behandlar parker, torg och allmänna platser och tar upp behov av uppdatering och underhåll av allmänna platser, specifikt för Rimbo centrum och Hallstavik. Endast två yttranden lämnades via den digitala kartan, se Figur 6. Flera synpunkter (10) lämnades i samma yttrande som skickats in via e-post. Totalt behandlade 4 yttranden parker, torg och allmänna platser.

Figur 6. Synpunkter inom parker, torg och allmänna platser från digital karta

Två enskilda anser att Rimbo centrum behöver en uppfräschning både när det kommer till

bebyggelse, samt torg och parkfunktioner. Rimbo centrum upplevs "ofixat" och detta bör åtgärdas för att skapa ökad trygghet och attraktivitet på platsen. En enskild föreslår att bebyggelsen i centrum målas om eller renoveras. Mer planteringar, bänkar samt ett konstverk föreslås också.

Synpunkter lyfter även uppdateringar i Hallstavik centrum. I ett yttrande lyfter två enskilda önskemål om att fontänen i centrum ska nyttjas och att det ska finnas soffor för besökare att sitta på. Enskilda framför ett behov av en vänthall med toalett och kiosk i Hallstavik, och ger förslag på att det kan byggas på platsen för det gamla stationshuset. Det framkommer av de enskilda att gamla badhuset och sporthallen i Hallstavik bör rustas upp och att omklädningsrummet i badhuset under tiden kan användas till de som nyttjar sporthallen. Eventuellt kan ett skyddsrum också byggas där. Enskilda anser att vassen bör rensas i Edeboån och att det bör göras ett promenadstråk längs med ån. De framför även att det bör finnas en lekplats vid speedwaybanan, Blåklinten.

Flera synpunkter (4) handlar om belysning på allmän plats och att den upplevs som bristfällig i både Rimbo och Hallstavik. En enskild tycker att belysningen generellt är dålig i Rimbo, med flertalet mörka gångvägar. En annan tycker att Rimbo centrum har bristfällig belysning och bör uppdateras. Två synpunkter framför även att den befintliga belysningen i Hallstavik centrum inte är tillräcklig, och bör därför återställas till föregående lampor som var bättre.

En enskild uttrycker ett missnöje med att kommunen avser att ställa plankrav när vägnät, grönytor och mötesplatser inte har hunnit med i utvecklingen i särskild expansiva områden på landsbygden. Det är inte rimligt att detaljplanlägga för mötesplatser utan den tillkommande bebyggelsen bör i stället säkerställa att det skapas en mötesplats.

Kommunens bemötande

Kommunen vill utveckla ett attraktivt Rimbo centrum med mer grönska, allmänna platser och tydliga stadsrum. Detta beskrivs mer utförligt i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo. Kommunen avser även ta fram en strukturplan för Rimbo för utveckling av centrum och resecentrum. Centrumutvecklingen i Rimbo är beroende av Trafikverkets nya vägdragningar av väg 77 respektive väg 280.

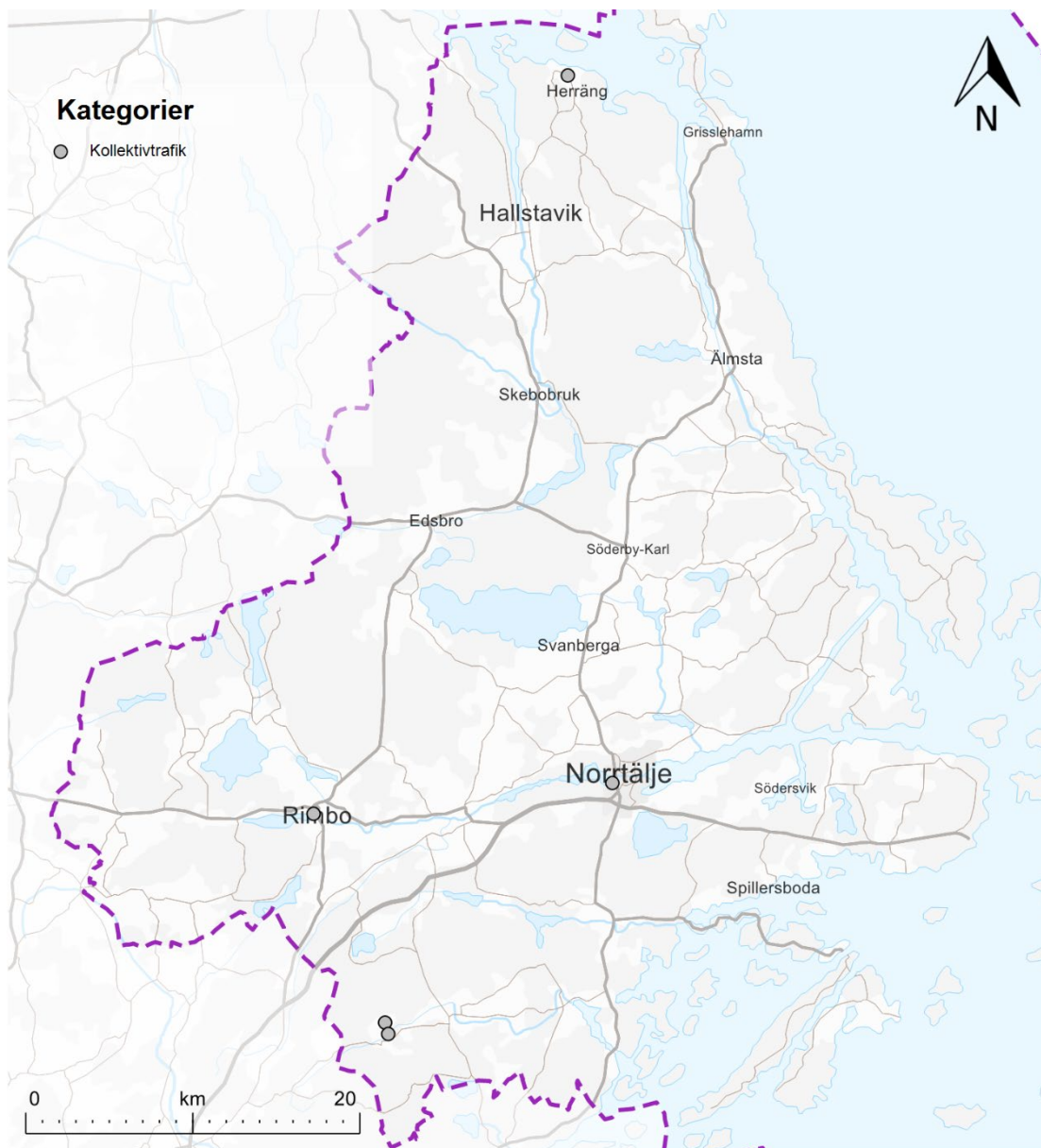
Översiktsplanen anger att Hallstavik centrum bör utvecklas för högre stadsmiljö kvalitet samt att det behövs en vänthall vid busstationen.

Översiktsplanen anger att det bör ställas plankrav för ny bebyggelse inom och i anslutning till sammanhängande bostadsbebyggelse i expansiv landsbygd, samt för ny sammanhållen bebyggelse inom expansiv landsbygd. Detta för att fler tillkommande bostäder och utveckling inom dessa områden behöver ses i ett sammanhang och samordnas med andra funktioner.

Övriga synpunkter noteras och vidareförmedlas till berörda förvaltningar.

Kollektivtrafik

Ett flertal (16) synpunkter handlar om kollektivtrafiken i kommunen. De flesta behandlar tillgången till kollektivtrafik samt busslinjerna inom kommunen och i Stockholmsregionen. Synpunkterna lyfts fram i totalt 14 yttranden, flera (5) av dessa yttranden har inkommit via den digitala kartan, se Figur 7.

Figur 7. Synpunkter inom kollektivtrafik från digital karta

Tre synpunkter handlar om tillgång till kollektivtrafik. I två av synpunkterna nämns bristen på kollektivtrafik till Sättra. Det framförs att det inte finns någon busslinje/kollektivtrafik på

sträckan Riala-Sättra. En synpunkt handlar om bristfälliga kommunikationer mellan Björnösund och Norrtälje och att det är svårt att ta sig till Björnösund utan bil. Buss 631 går från Campus Roslagen till Vreta handel, men inte hela vägen till Björnösund som fortfarande är sju kilometer från Vreta handels busstation. Den enskilde framför att kontakt tagits med både SL och kommunen men att ingenting har hänt.

I en synpunkt framförs det att fritidsboende längs med Vaddö kustväg, mellan Nothamn och Grisslehamn, helt saknar busskommunikationer. Den enskilde anser att vägen bör breddas för att möjliggöra för en busslinje på sträckan, vilket också vore bra ur en miljöaspekt. En liknande synpunkt önskar bussförbindelse mellan Ålmsta och Edeby, via kustvägen till Grisslehamn, speciellt under sommaren. Annan enskild saknar kollektivtrafik till Gryta.

I en synpunkt framförs önskemål om utveckling av kollektivtrafik mellan Hallstavik och Grisslehamn. Den enskilde menar att det är viktigt att knyta samman dessa två orter för bättre kopplingar och möjligheter att resa inom länet. Resor mellan Grisslehamn och Uppsala är inte optimala i dagsläget. Det krävs bil för att ta sig till Hallstavik från Grisslehamn eller att resande tar sig in till Norrtälje och vidare därifrån.

Två enskilda anser att det bör planeras för en framtida järnvägsförbindelse mellan Stockholm och Norrtälje som kan ersätta alla bussar mellan de två kommunerna/orterna. En enskild efterfrågar även järnvägsförbindelser från Norrtälje, till Uppsala och Gävle. En synpunkt önskar en direktbuss till Arlanda från Norrtälje.

En synpunkt lyfter att det i övrigt bör finnas mer kollektivtrafik på landsbygden för att ta hänsyn till klimatet och miljön.

I två synpunkter framförs det att buss 639 samt 676 bör stanna för avstigande och påstigande vid Arninge station.

En synpunkt påpekar att busslinje 642 är fel angiven på kartan i granskningsförslaget. Den slutar inte vid bruket i Herräng utan vissa turer går vidare runt Hensvik.

Kommunens bemötande

Det behövs omfattande förbättringar av dagens kollektivtrafik för att uppfylla översiktsplanens intentioner om en högklassig kollektivtrafik som är tillväxtskapande, tillgänglig, trygg och konkurrenskraftig. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om kollektivtrafikens utveckling eller ekonomiska förutsättningar för erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen anger att Roslagsbanan ska förlängas till Rimbo. En förlängning av Roslagsbanan till Norrtälje är inte lämpligt då det skulle ge långa restider och riskera sämre turtäthet för bussarna mellan Norrtälje och Stockholm. Med nuvarande beslut om

investeringar i nationell plan och länsplan finns inga planer på andra tågförbindelser, såsom järnvägsförbindelser mellan Norrtälje och Stockholm, Norrtälje och Uppsala eller Norrtälje och Gävle. Sådana järnvägsförbindelser skulle vara mycket kostsamma och bedöms inte som rimliga. Förbättringar av kollektivtrafik över länsgränserna är i linje med översiktsplanen och det framgår i planen att kommunen ska verka för att stärka kopplingarna till bland annat Stockholm, Uppsala och Arlanda. Kommunen verkar för en direktlinje till Arlanda från Rimbo och Norrtälje stad.

Översiktsplanen anger hur kommunen vill att kollektivtrafiken ska utvecklas för att fungera väl för många olika slags resor och att Arninge station har öppnat upp för bättre kopplingar till olika regionala målpunkter. Av planen framgår det även att det behöver utvecklas linjer som trafikerar stora områden för att tillgängliggöra kollektivtrafiken på landsbygden, exempelvis genom att införa vinkområden, omlagd linjestruktur eller att införa anropsstyrd trafik.

Linjekartan uppdateras utifrån Länstrafikens senaste trafikering.

Kulturmiljö och landskapsbild

Inom kulturmiljö och landskapsbild har totalt 10 synpunkter inkommit. Synpunkterna lyftes i 9 yttranden som alla inkommit via den digitala kartan, se Figur 8.

Flera (6) synpunkter motsätter sig en solcellspark på Starrängarna, söder om Johannesberg utanför Rimbo, och menar att det hotar landskapsbilden och kulturarvet i området. Det finns även synpunkter som lyfter att solcellsparken kan skada naturmiljö, jordbruksmark samt betesmark, där en enskild menar att det finns bättre platser att placera solcellerna på än det som är planerat i dagsläget. Synpunkterna är placerade på samma plats och syns därmed i kartan som en punkt, se Figur 8.

Inom kulturmiljö och landskapsbild finns det även synpunkter som behandlar bebyggelse. En synpunkt framför att konstnären Pehr Hilleströms gamla födelsehem med omgivning bör skyddas. Det ligger i Haga, Älmsta. En annan framför att Senneby bör få samma kulturskydd som Massum då Senneby är en väl bevarad by med byggnader längs med en byväg, samt att platsen ligger i nära anslutning till Kista hembygdsgård. En enskild anser att skrivelsen "lokalisera ny bebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse samt anpassa till platsens lokala byggtradition och bebyggelsemönster" kan utgöra hinder för individens möjlighet att själv utforma sitt boende. Den enskilde tycker i stället att en anpassning av byggtradition och bebyggelsemönster bara ska ske inom områden med landskapsbildskydd.

En annan synpunkt handlar om att exploateringsprojektet på väg ut mot Kapellskär, på Söderskogen, nordost om Riddersholm naturreservat, kan påverka kulturmiljön och landskapsbilden.

Figur 8. Synpunkter inom kulturmiljö och landskapsbild från digital karta

Kommunens bemötande

Kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger. Vid lokalisering av solcellsparker bör flera aspekter beaktas, vilket Översiktsplanen lyfter. Lokalisering ska ta hänsyn till omgivande och skyddsvärda miljöer och möjliggöra för enkel nedmontering och återvinning när parken nått sin livslängd. Om solceller placeras på jordbruksmark ska marken kunna återställas. Kommunen har dock i dagsläget inte rådighet över beslut som gäller solceller på privat mark.

Kommunen avser att kartlägga områden som lämpar sig respektive inte lämpar sig för utbyggnad av sol- och vindkraft. Översiktsplanen har kompletterats med att det kan krävas lokaliseringsutredning vid placering av solceller på jordbruksmark.

Översiktsplanen har riktlinjer om kulturmiljövärden som utgår från att kulturmiljön är en resurs och tillgång. Ny bebyggelse ska anpassas så att miljöns värden bibehålls och stärks. Kommunen bedömer att Översiktsplanen redovisar en lämplig avvägning mellan olika allmänna intressen.

Kommunen avser att ta fram ett kulturmiljöprogram.

Kommunen bedömer att en utbyggnad av verksamheter i anslutning till hamnen är av stort allmänt intresse. Frågan om eventuell påverkan på kulturmiljö och andra allmänna intressen kommer att utredas inom ramen för efterföljande detaljplan.

Övriga synpunkter har noterats.

Vatten och avlopp

Flera (8) synpunkter behandlar vatten och avlopp. I tre av synpunkterna som har inkommit via sociala medier lyfts kritik emot kostnaderna för kommunalt VA samt anslutning till kommunalt VA. En enskild ställer sig frågande till hur priserna har kunnat öka på några år, och en annan menar att en anslutning till kommunalt VA utanför sammanhängande bostadsbebyggelse inte bara blir dyrt för den enskilde, utan även för kommunen. Den enskilde föreslår enskilt vatten och avlopp/sluten tank för de berörda hushållen. I en synpunkt framförs det att det inte är rimligt för enskilda att betala och ansluta till kommunalt VA om det inte nyttjas eller efterfrågas av enskild.

Flera (5) synpunkter har framförts i samma yttrande. Den enskilde lyfter att det är otydligt vad som menas med att undvika områden med VA- problematik vid utveckling på landsbygden. Det är svårt att förstå hur ett sådant område har definierats, hur stor spridning området har, samt hur förutsättningarna inom området kan komma att påverka bygglovsansökningar. Om zoner/områden angivna med VA- problematik på kommunens digitala karta täcker en större yta med flera mindre områden menar den enskilde att det finns en risk att bygglovsansökningar får avslag inom den angivna zonen/området även om den specifika platsen för bygglovsansökan har goda förutsättningar. Den enskilde anser vidare att ställningstaganden om plankrav för utveckling på landsbygden försvårar VA- situationen och dess framtida planering.

En enskild tycker att kommunen ska hantera VA-frågan med mer kostnadseffektiva hybridlösningar och föreslår att kommunen ska ta ansvar för att driva avsaltning av vatten från Östersjön. Syftet är att göra det lättare för hushåll att ha eget ansvar för sin vattenförsörjning genom att avlasta grundvattenkällor under varmare delen på året. Avsaltningen bör även ske under den varma delen av året för ökad energieffektivitet. Enskild

lyfter som vidare exempel att det är fördelaktigt att samförlägga ledningar för "förstärkt sommarvatten" på ett fiberdjup för att ge mindre kostnader samt minska belastningen på grundvattnet.

En enskild anser att kommunen bör intensifiera kontrollen av enskilda avlopp, särskilt efter att taxan ändrats så att kontrollen bär sig själv och inte belastar skattekollektivet. Då kan kontroller genomföras oftare, både vid första inventering och vid framtida uppföljning menar enskild. Enskild tycker att Norrtäljes process i dagsläget godkänner tillstånd tills problem uppstår, och att problemen därefter flyttas till ett nytt område. Detta skapar inte hållbara lösningar för VA-frågor och främjar inte effektiv markanvändning, menar enskild. Enskild lyfter att det hade varit bättre att justera processen för att minska risken för att avlopp förorenar dricksvatten och skapa incitament för att undvika VA-problem vid förtätning.

Kommunens bemötande

Översiktsplanens övergripande principer att hela kommunen ska växa och att tätorter, landsbygd och skärgård ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar, medför utmaningar avseende en hållbar VA-situation. Kommunen är skyldig att bygga ut allmänt VA om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. I kommunens vattentjänstplan framgår kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Kommunen har tagit fram en ny bedömningsmodell för att kartlägga behovet av utbyggnad av allmänt VA och förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp inom områden med sammanhängande bebyggelse i kommunen. Översiktsplanen har hänsynskartor som visar var det är bristfällig VA-situation, samt var kommunen avser att bygga ut kommunalt VA och var det är tänkbart med småskaliga VA-lösningar.

Det är en resursfråga att intensifiera kontrollen av enskilda avlopp. I Norrtälje kommun finns cirka 30 000 enskilda avlopp vilket innebär att omfattande resurser skulle behövas för att bedriva tillsyn på samtliga befintliga avlopp. Kommunen planerar tillsyn och inventeringar där det görs mest nytta för människors hälsa eller miljön.

Förslag och önskemål som berör VA noteras och vidareförmedlas till NVAA.

Natur och friluftsliv

Flera (8) synpunkter, som tagits upp i 8 yttranden, handlar om natur och friluftsliv. Synpunkterna handlar främst om att bevara naturmark, grönområden samt rekreativsmöjligheter. Merparten av synpunkterna (7) har inkommit via den digitala kartan, se Figur 9.

Figur 9. Synpunkter inom natur och friluftsliv från digital karta

I två synpunkter nämns den kommunägda fastigheten Bergshamra 1:6. En enskild motsätter sig exploatering med bebyggelse på fastigheten då delar av marken i dagsläget används för jordbruk och betesmark. En annan enskild nämner att Hammarbacken i Bergshamra (inom samma fastighet, Bergshamra 1:6) är ett viktigt friluftsområde för boende i området.

I en synpunkt framförs det att grönområdet norr om Hästängen i Bergshamra bör bevaras för att behålla närhet till skog och vatten (Bärsjön), samt att det är viktigt att främja vandrings- och cykelleder längs med småvägarna i det närliggande området.

I två synpunkter framförs det att skogsområdet längs med Mossmyrvägen i Älmsta är ett mycket populärt friluftsområde för alla åldrar och för både boende och arbetande i det närliggande industriområdet. Skogen används för promenader, utflykter och träning och vägar och stigar i skogsområdet är ofta tillräckligt breda för barnvagnar och rullatorer. I en av synpunkterna lyfts det även att skogen är populär för svamp- och bärplockning, att det finns flera sällsynta växter samt att skogsområdet har biotopskydd.

Två synpunkter anser att utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs vägen ut mot Kapellskär, nordost om Riddersholm naturreservat, kommer påverka olika livsformer i naturreservatet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanens markanvändningskarta redovisar endast pågående markanvändning i form av sammanhängande bostadsbebyggelse inom fastigheten Bergshamra 1:6, ingen ny exploatering planeras.

Kommunen delar synen att grönområdet upp mot Bärsjön är viktigt för rekreation och friluftsliv. Kommunen vidhåller samtidigt att området vid Lingonvägen kan utvecklas med nya bostäder. Vid en framtida planprocess behöver förekomst av höga naturvärden beaktas.

Naturområdet längs med Mossmyrvägen i Älmsta är markerat som natur och friluftsliv samt landsbygd i markanvändningskartan. Markanvändningen anvisas som pågående, vilket innebär att nuvarande användning förväntas fortsätta.

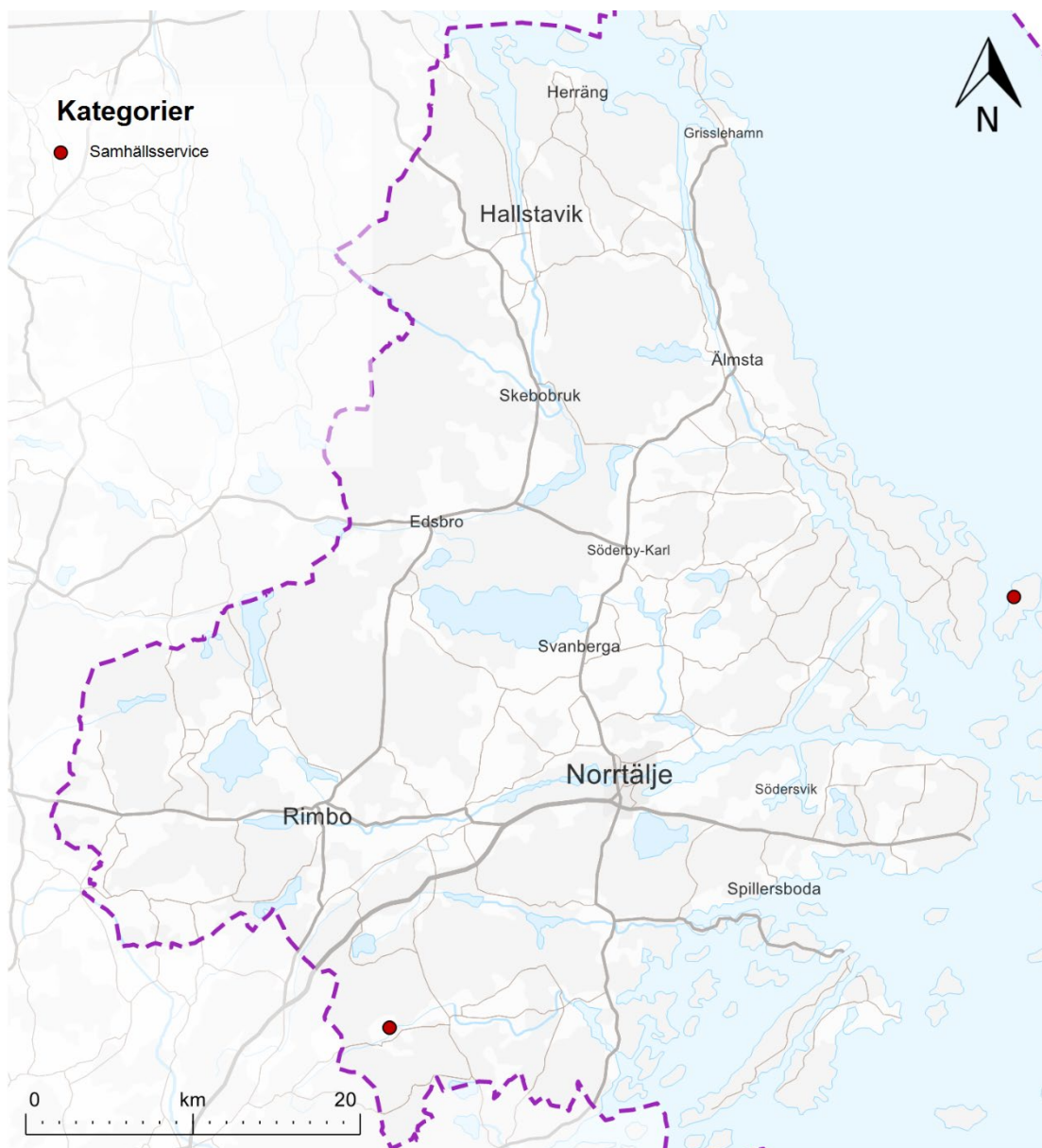
Kommunen bedömer att en utbyggnad av verksamheter i anslutning till hamnen är av stort allmänt intresse. Frågan om eventuell påverkan på naturvärdena vid Riddersholm naturreservat och andra allmänna intressen kommer att utredas inom ramen för efterföljande detaljplan.

Samhällsservice

Ett fåtal (3) synpunkter handlar om samhällsservice. Två synpunkter har inkommit via den digitala kartan, se Figur 10. En har inkommit via sociala medier. En enskild har önskemål om en förskola i Sättra, och en annan lyfter att det är viktigt att Björkö förskola bevaras. En annan enskild lyfter önskemål om ny verksamhet i det gamla polishuset på Arholma och föreslår att det i stället kan användas som en lokal för kommuninvånarna.

Kommunens bemötande

Utbyggnad av samhällsservice ska gå hand i hand med utbyggande/utveckling av nya bostäder. Kommunen har en strategisk lokalförsörjningsplan som behandlar behov av ny/utvecklad samhällsservice av olika slag. Detaljerade synpunkter om förslag på samhällsservice har överlämnats till berörda förvaltningar och bolag.

Figur 10. Synpunkter inom samhällsservice från digital karta

Näringsliv och turism

Inom näringsliv och turism har totalt 2 synpunkter kommit in, dessa lyftes i varsitt yttrande, se Figur 11.

Två enskilda framför önskemål om att befintlig åkermark inte ska tas i anspråk för industriändamål i Älmsta. En av dem påpekar att det för (del av) Älmsta 1:95 finns en gällande detaljplan (från 1997) där området är angett som ett grönområde och brukas aktivt som jordbruksmark. Området ligger även nära flera fornlämningar. Den andra framför förslag

om att exploatering med syfte industriändamål, bör ske i riktning sydväst i stället för på marken inom Älmsta 1:95.

Figur 11. Synpunkter inom näringsliv och turism från digital karta

Kommunens bemötande

Det objektsspecifika ställningstagandet för verksamhetsområdet förtydligas avseende gällande detaljplan. Kommunen bedömer att Översiktsplanen redovisar en lämplig avvägning mellan olika allmänna intressen.

Övrigt

Det har inkommit synpunkter (8) som berör annat än de teman som har presenterats ovan. Ett par synpunkter utgör kritik mot kommunens arbete och handläggning. Två synpunkter handlar om redaktionella fel, en annan berör den digitala Översiktsplanens tjänst. Två enskilda lyfter att kommunen bör tänka på de äldre medborgarna i kommunen. En enskild har upplevt en brist på detta.

En synpunkt handlar om att det var svårt att navigera i kartan för den digitala översiktsplanen. Enskild lyfter att det inte fungerade att zooma in på orten Västernäs. En annan enskild har noterat en kvarstående felaktighet i granskningsförslaget som gäller beskrivningen av det föreslagna verksamhetsområdet i anslutning till Kapellskärs hamn. I granskningsförslaget av översiktsplanen står det att: anslutning till verksamhetsområdet kan ske genom ombyggnad av korsningen vid Rådmanby byväg, Hummelsviksvägen, och/eller från befintligt hamnområde. Den enskilde påpekar att vägnamnen som refereras till i planen är fel och behöver ses över.

Annan enskild saknar en definition på vad stora infrastrukturprojekt är, som det nämns i översiktsplanen (s.34). Den enskilde ställer sig frågande till skrivelsen om: "att större infrastrukturprojekt ska samordnas" och menar att kommunen inte har samordnat olika infrastrukturprojekt tidigare.

En synpunkt behandlar sophanteringen inom kommunen. Enskild ifrågasätter avgiften för sophämtning och lyfter att den enskilde inte bör betala grundavgiften för sophanteringen eftersom enskildes soptunnor/kärl är tomma.

En synpunkt anser att kommunen bör finansiera avflyttning till Stockholm och Uppsala för att minska kommunens befolkning.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras avseende redaktionella felaktigheter. Beskrivning av lämplig angöring till det föreslagna verksamhetsområdet vid Kapellskärs hamn har korrigerats.

Översiktsplanen finns både i ett digitalt format och som en PDF. Digitala kartans begränsade zoomfunktion beror på att översiktsplanen är utformad för att ge en övergripande bild av kommunen utveckling samt mark- och vattenanvändning snarare än detaljer för enskilda platser eller specifika områden.

Avgifter för sophämtning klassas inte som en översiktsplanefråga och har därmed överlämnats till berörd förvaltning och bolag.

Övriga synpunkter har noterats.

Särskild sammanställning enligt miljöbalken

Enligt 6 kap. 3§ miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras av planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Inom ramen för miljöbedömningen ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. Miljöbedömningen är en process med avsikt att integrera miljöaspekter i översiktsplanen, och miljökonsekvensbeskrivningen är ett dokument som beskriver de miljökonsekvenser som bedöms uppstå av planens genomförande.

Norrtälje kommuns översiktsplan, Översiktsplan 2050, antas medföra en betydande miljöpåverkan. Norrtälje kommun har valt att utvidga sin miljöbedömning och göra en hållbarhetsbedömning, där även sociala och ekonomiska konsekvenser av översiktsplanen inkluderats. Hållbarhetsbedömningen uppfyller både plan- och bygglagens krav på tydlighet i redovisningen av planens innebörd och konsekvenser och miljöbalkens krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap. 12§ miljöbalken.

I samband med att en plan som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning antas, ska de ställningstaganden som gjorts i miljöbedömningen redovisas och motiveras i en särskild sammanställning enligt 6 kap. 16§ miljöbalken. Sammanställningen ska enligt lagstiftningen beskriva:

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

Denna särskilda sammanställning fokuserar särskilt på miljökonsekvenserna av översiktsplanen, hur olika miljöaspekter har behandlats och hur de bör övervakas och följas upp.

Hur miljöaspekterna har integrerats i planen

I Norrtälje kommuns Översiktsplan 2050 har miljöaspekter och hållbarhet integrerats på flera olika sätt och på flera olika nivåer. Både på internationell, nationell och kommunal nivå finns övergripande mål och strategier inom miljö och hållbarhet som översiktsplanen utgår ifrån och behöver förhålla sig till. Planen utgår från Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen samt de svenska miljömålen. Regionala hållbarhetsmål och den regionala utvecklingsplanen säkerställer en samordnad utveckling inom regionen, och på lokal nivå bygger översiktsplanen på kommunens egna visioner, mål och styrdokument.

Översiktsplanen har i huvudsak utgått från befintligt kunskapsunderlag och befintliga styrdokument inom kommunen. För att ytterligare belysa kommunens natur och gröna infrastruktur har en övergripande kartläggning av kommunens gröna infrastruktur tagits fram inom ramen för översiktsplanen som en underlagsrapport.

Utöver att hänsyn tagits till mål och befintliga styrdokument inom miljö och hållbarhet har processen för den strategiska miljöbedömningen (för Norrtälje kommuns del hållbarhetsbedömningen) varit ett viktigt verktyg för att belysa och integrera miljökonsekvenser i planarbetet. Hållbarhetsbedömningen, inklusive konsekvensbeskrivningen, har skett parallellt med översiktsplanens planprocess och har kontinuerligt påverkat framtagandet av planförslaget i flera steg. En tidig hållbarhetsbedömning av översiktsplanens utvecklingsinriktning gjordes innan samrådsskedet för att belysa miljökonsekvenser tidigt i planprocessen. Därefter har hållbarhetsbedömningar upprättats för såväl samrådsförslag som granskningsförslag av översiktsplanen, och planförslaget har anpassats och reviderats utifrån inkomna synpunkter och beskrivna miljökonsekvenser.

Samråd om avgränsningen av HKB:n beträffande innehåll, omfattning och detaljeringsgrad genomfördes med Länsstyrelsen i Stockholms län den 26 april 2022. De *miljöaspekter* som bedömdes vara betydande och som har konsekvensbedömts och behandlats under planprocessen är:

- Blåstruktur och Vatten
- Grönstruktur och biologisk mångfald
- Bebyggelse, kulturmiljöer och landskap
- Klimatpåverkan
- Riskförhållanden inklusive klimatanpassning
- Hälsa och livsmiljö
- Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt

Hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter

Översiktsplanen har anpassats och reviderats vid ett flertal tillfällen utifrån de bedömningar som gjorts i hållbarhetsbedömningen och utifrån inkomna synpunkter under den tidiga medborgardialogen, samrådet och granskningen. Planens miljöaspekter har således inte bara beaktats utifrån hållbarhetsbedömningen utan har även anpassats utifrån inkomna synpunkter från andra aktörer. Översiktsplanen har också anpassats med anledning av ny information och nya underlag som tagits fram under planarbetets gång. Störst förändringar i planförslaget gjordes mellan samråd och granskning. Efter granskningen har endast mindre förtydliganden och redaktionella ändringar gjorts.

Kommunen har i en samrådsredogörelse respektive i detta särskilda utlåtande sammanfattat och bemött samtliga inkomna synpunkter. I dessa dokument redogörs det även för hur synpunkterna har beaktats samt om och i så fall hur översiktsplanen har ändrats med anledning av synpunkterna.

Tidigt skede – innan samråd

I ett tidigt skede av översiktsplaneprocessen hölls en tidig medborgardialog med syfte att få in synpunkter på vad som är viktigt för invånare i Norrtälje kommun gällande kommunens framtida utveckling. Det gjordes även en tidig hållbarhetsbedömning i samband med detta och i samband med att översiktsplanens fem övergripande strategier och utvecklingsinriktning togs fram.

I både den tidiga medborgardialogen och i den tidiga hållbarhetsbedömningen betonades vikten av kommunens naturvärden och vikten av rekreativsmöjligheter. Med anledning av det gjordes ett arbete med att förtydliga översiktsplanens övergripande strategier och utvecklingsinriktning innan det antogs i kommunstyrelsen den 7 februari 2022.

Samrådsskedet

Under samrådet inkom ett stort antal yttranden med synpunkter från myndigheter, privatpersoner, föreningar, företag med flera. Synpunkter i samrådsskedet har bland annat gällt föreslagen mark- och vattenanvändning, utbyggnadsområden från äldre FÖP:ar, ianspråkstagande av jordbruksmark, väg 77, riksintressen samt förutsättningar att bo och leva på landsbygd och i skärgården.

Konsekvensbeskrivningen som upprättades för samrådshandlingen visade på negativ påverkan på samtliga miljöaspekter där konsekvenser för *Vatten* samt *Bebyggelse, kulturmiljö och landskap* bedömdes som *måttligt negativa*. Negativa konsekvenser för *Klimatpåverkan* bedömdes som *måttligt* samt *måttligt till stora*.

Synpunkter som lyftes i konsekvensbeskrivningen var bland annat att det saknades underlag som visar kommunens gröna infrastruktur, att det saknades en beskrivning av var kommunen ser att det är lämpligt med allmänt respektive enskilt VA och att det finns en planöverberedskap och en otydlighet i var ny bebyggelse ska lokaliseras vilket kan medföra en spridd bebyggelse som kan påverka både landskapsbild, kulturmiljöer, jordbruksmark och naturvärden negativt samt bidra till bilberoende och en negativ klimatpåverkan.

Förändringar efter samråd

Efter samrådsskedet har flera större revideringar i planen gjorts utifrån samrådssynpunkter och konsekvensbeskrivningen i hållbarhetsbedömningen. Nedan listas exempel på större förändringar:

- Översiktsplanens avsnitt om natur och friluftsliv samt utvecklingsinriktningens gröna och blå strukturer har reviderats utifrån den kartläggning av kommunens gröna infrastruktur som tagits fram mellan samråd och granskning.
- Översiktsplanen har förtydligats avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor.
- Utbyggnadsområden från äldre FÖP:ar som inte bedömts ligga i linje med översiktsplanen har utgått. Merparten av de utbyggnadsområden som föreslogs på jordbruksmark i övriga orter har utgått efter samrådet.
- Ett par utbyggnadsområden enligt positiva planbesked har lagts till.
- Flera hänsynsskikt har lagts till, exempelvis ett kartsikt som visar var det är en särskilt expansiv landsbygd där fortsatt utveckling bör föregås av planläggning, ett hänsynsskikt som visar ekologiskt särskilt känsliga områden och ett kartsikt som visar VA-områden för utbyggnad och utredning för att tydliggöra var det finns problematik med enskilt VA i nuläget.
- Flera av översiktsplanens riktlinjer och ställningstaganden har förtydligats, bland annat gällande strandskydd, våtmarker och att kommunen arbetar för att andelen skyddad natur ska öka.
- Översiktsplanen har kompletterats med de delar av kommunens miljö- och klimatstrategi som är relevanta för översiktsplanen.
- Klimatfrågor har lyfts fram genom att bli ett eget kapitel.
- Trafikverkets förordade sträckning av Riksväg 77 har lagts till.
- En analys av alternativa lokaliseringar har gjorts för utbyggnadsområden på jordbruksmark där kommunen anser att utbyggnaden är av väsentligt samhällsintresse.
- Beskrivningar av påverkan på olika riksintressen har förtydligats.
- Uppdateringar i planen har gjorts med anledning av nya underlag och styrdokument såsom kommunens byggplan, riktlinjer för bostadsförsörjning, havsplan, ras, skred och erosion, VA och riksintressen.
- Skärgårdens förutsättningar har lyfts fram mer i planen.

För att ta del av samtliga inkomna synpunkter under samrådet, hur de har bemötts samt hur de har hanterats i planarbetet hänvisas till översiktsplanens samrådsredogörelse. I samrådsredogörelsen framgår det även vilka ändringar som gjorts efter samrådet.

Granskningsskedet

Under granskningsskedet inkom betydligt färre yttranden än under samrådet. Flera yttranden välkomnade de ändringar som gjorts i översiktsplanen mellan samråd och granskning. Några yttranden efterfrågade dock ytterligare förtydliganden av planförslaget.

De negativa konsekvenser som bedömdes som *måttligt* och *måttligt till stora* för samrådsförslaget har i granskningsversionen kunnat minskas till *små* respektive *måttliga*.

Synpunkter som lyftes i konsekvensbeskrivningen var bland annat att översiktsplanens riktlinjer i delar ger en svag styrning, att planens planöverberedskap och avsaknad av en tydlig strategi om prioriteringsordning av bebyggelse kan medföra risk för att natur- och kulturmiljövärden samt jordbruksmark påverkas negativt samt att översiktsplanen inte till fullo speglar klimatfrågans dignitet.

Förändringar efter granskning

Efter granskningen har endast mindre revideringar av planförslaget gjorts. Ändringar har handlat om förtydliganden av planförslagets innehåll och flera redaktionella ändringar. Nedan listas exempel på förändringar:

- Uppdateringar i planen har gjorts med anledning av nya underlag och styrdokument såsom kommunens byggplan, koldioxidbudget och jordbruksmarksstrategi.
- Hänsynskiktet som visar jordbruksblock har bytts ut mot ett mer komplett kartskikt från kommunens jordbruksmarksstrategi.
- Avsnittet om kommunens koldioxidbudget har förtydligats avseende tidsperspektiv och vägen till netto-noll-utsläpp.
- Beskrivningen av riksintresset för kulturmiljö i Herräng har förtydligats.
- Översiktsplanen har kompletterats med att transmissionsnätet för el (stamnätet) och transformatorstationer har blivit av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen.
- Översiktsplanens riktlinje om anpassning till ett förändrat klimat har förtydligats avseende risker för skred och erosion.
- Trafikverkets planerade sträckning för väg 77 har markerats som riksintresse, då kommunen sedan granskningen inleddes har beslutat att godta Trafikverkets föreslagna korridor och anser att vägen bör vara av riksintresse.
- Översiktsplanens riktlinje om att undvika att exploatera mark som klassas som kategori 1 och 2 enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar har kompletterats med att även en kantzon till sådana områden ska skyddas.
- Översiktsplanens avsnitt om kontinuerlig och rullande översiktsplanering har reviderats utifrån vilka underlag kommunen avser ta fram på kort och på lite längre sikt.

Samtliga inkomna synpunkter under granskningen, hur de har bemötts samt hur de har hanterats i planarbetet beskrivs i detta särskilda utlåtande. I avsnittet *Förändringar i planförslaget efter granskning* (s.6) beskrivs de ändringar som gjorts efter granskningen.

Skälen för att planen har antagits i stället för de alternativ som övervägts

Nollalternativet

Miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs benämns ofta som *nollalternativet*. Nollalternativet har i hållbarhetsbedömningen antagits innebära att Norrtälje kommuns översiktsplan, Översiktsplan 2040 som antogs 2013-12-09, inklusive fördjupningar och tillägg till översiktsplanen, fortsätter gälla. Samhällsutvecklingen inom kommunen kommer då att ske i enlighet med den.

Nollalternativet och Översiktsplan 2050 har till viss del samma övergripande strategier. De största skillnaderna är dock att nollalternativet föreslår en integrering med Stockholmsregionen, vilket riskerar att påverka Norrtälje kommuns unika karaktär och bortse från lokala behov i mindre orter, på landsbygden och i skärgården. Nollalternativet har även ett starkare fokus på bebyggelseutveckling i stråk medan planförslaget prioriterar centralort, kommundelscentrum och noder för en mer koncentrerad utveckling. I nollalternativet är styrningen med avseende på vattenkvalitet, översvämningsrisker och klimatanpassning svag, vilket innebär att nollalternativet riskerar att medföra större negativa effekter på vattenmiljön. Båda alternativen har liknande påverkan på natur- och kulturmiljövärden avseende markanvändning, men Översiktsplan 2050 har tydligare riktlinjer för att skydda lokala värden. Nollalternativet saknar även riktlinjer för klimatpåverkan, klimatanpassning och ekosystemtjänster, vilket ökar risken för att åtgärder inom dessa områden uteblir. Nollalternativet ger också biltrafiken större utrymme och bortser från förbättringar inom buller, luftkvalitet och andra miljörelaterade problem.

Nollalternativet har bedömts ge en vag och otydlig vägledning och medge en mer spridd bebyggelse än Översiktsplan 2050. Det stora antalet fördjupningar och tillägg till Översiktsplan 2040 har också skapat en otydlighet. Den nu aktuella planen bedöms ha tydligare riktlinjer och ge mer vägledning för de flesta aspekter, samt bidrar till en mer koncentrerad bebyggelseutveckling. Sammantaget bedöms nollalternativet ha större negativa konsekvenser jämfört med Översiktsplan 2050 eftersom nollalternativet ger en mer otydlig vägledning för mark- och vattenanvändning.

Avfärdade alternativ

Arbetet med Översiktsplan 2050 inleddes med flera interna workshops med politisk styrgrupp och referensgrupp samt en tidig medborgardialog vilket påverkat viktiga vägval i planarbetet. Workshops och medborgardialogen har fungerat som en metod för att utreda alternativa inriktningar tidigt i planprocessen.

Ett alternativ som avfärdats var att låta översiktsplanen utgå från framtagna befolkningsprognos och skriva fram den till år 2050. En sådan framskrivning av prognosen skulle innebära en mycket kraftig befolkningsutveckling med en befolkningstillväxt på cirka 3

% per år och omkring 115 000 invånare år 2050. Detta alternativ avfärdades på grund av begränsad teknisk kapacitet, som till exempel reningsverk, och framtida investeringsbehov.

Vidare har ett flertal utbyggnadsområden diskuterats och förkastats av olika skäl under planprocessens gång. I samrådsförslaget prövades ett par områden för utveckling (flertalet på grund av att de funnits med i tidigare FÖP:ar eller att det funnits positiva planbesked för områdena) som sedan valts bort inför granskning då de inte bedömts ligga i linje med Översiktsplan 2050s inriktning.

Åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför

Översiktsplanens miljöpåverkan ska följas upp i två avseenden. Kommunen ska dels kontinuerligt följa tillståndet i miljön, dels regelbundet identifiera och utvärdera i vilken grad översiktsplanens riktlinjer för miljö får genomslag i kommunens planering och beslutsfattande. En stor del av uppföljningen kan tillgodoses genom redan existerande uppföljningsrutiner.

En gång per mandatperiod ska kommunen enligt 3 kap. 23§ i Plan och bygglagen ta fram en *Planeringsstrategi* där kommunfullmäktige tar ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Inom planeringsstrategin finns det utrymme att följa upp hur översiktsplanen efterlevs, säkerställa att lagkrav uppfylls och att negativa miljökonsekvenser undviks, samt att anpassa till eventuella nya lagkrav och förutsättningar som uppkommit sedan översiktsplanen antogs. Kommunen avser att i samband med framtagandet av planeringsstrategi redovisa en uppföljning av översiktsplanens miljökonsekvenser. Uppföljningen bör även inkludera de sociala och ekonomiska konsekvenser som identifierats i hållbarhetsbedömningen.

Bevakning samt uppföljning av översiktsplanens miljökonsekvenser (samt sociala och ekonomiska konsekvenser) sker även i samband med den efterföljande planeringen. Översiktsplanen ger i riktlinjer och hänsynskartor samt för föreslagna utbyggnadsområden vägledning kring miljöaspekter och andra frågor som bör tas hänsyn till i kommande planering såsom fördjupningar av översiktsplanen, planprogram, detaljplanering, eventuella tillstånd och lov, tillhörande miljökonsekvensbeskrivningar samt under byggskedet. Inom enskilda detaljplaner ska även en undersökning om betydande miljöpåverkan genomföras för att analysera potentiellt betydande miljöaspekter.

Vidare finns ett flertal kommunala styrdokument och handlingsplaner som berör miljö- och klimatfrågor som har betydelse för hur kommunen bedriver planarbete och vilka miljökonsekvenser den fortsatta samhällsutvecklingen får. Befintliga styrdokument behöver

följas upp kontinuerligt för att säkerställa dess aktualitet. Översiktsplanen listar även ett antal nya kunskapsunderlag och styrdokument som kommunen har påbörjat att ta fram eller avser ta fram på lite längre sikt. Flera av dessa underlag kan agera som ytterligare vägledning tillsammans med översiktsplanen och bidra till ökad kunskap om olika miljöaspekter samt ge en ökad styrning för att minimera de miljökonsekvenser som översiktsplanen och kommunens planering generellt fram till år 2050 antas bidra till.